

DA

2017

nr.

12

Særberetning

**Gennemførelsen af
drikkevandsdirektivet:
Kvaliteten af og adgangen til
drikkevand er blevet forbedret
i Bulgarien, Ungarn og
Rumænien, men
investeringsbehovene
er stadig store**

(artikel 287, stk. 4, andet afsnit, TEUF)

4
1977 - 2017

DEN
EUROPÆISKE
REVISIONSRET

Revisionsholdet

Revisionsrettens særberetninger præsenterer resultaterne af revisioner vedrørende EU-politikker og -programmer eller forvaltningsspørgsmål i forbindelse med specifikke budgetområder. Med henblik på at opnå maksimal effekt udvælger og udformer Revisionsretten sine revisionsopgaver under hensyntagen til de risici, der knytter sig til forvaltningens resultatopnåelse eller regeloverholdelsen, de pågældende indtægters eller udgifters omfang, den fremtidige udvikling samt den politiske og offentlige interesse.

Denne forvaltningsrevision blev udført af Revisionsafdeling II - der ledes af Iliana Ivanova, medlem af Revisionsretten - hvis speciale er udgiftsområderne investering i samhørighed, vækst og integration. Revisionsarbejdet blev ledet af George Pufan, medlem af Revisionsretten, med støtte fra kabinetschef Patrick Weldon og attaché Mircea Radulescu, de ledende administratorer Alain Vansilliette og Myriam Cazzaniga, opgaveansvarlig Paolo Pesce samt revisorerne Zuzana Gullova, Zhivka Kalaydzhieva, Attila Horvay-Kovács og Ana Popescu.

Fra venstre til højre: Paolo Pesce, Myriam Cazzaniga, Patrick Weldon, George Pufan, Attila Horvay-Kovács, Zhivka Kalaydzhieva.

INDHOLD

	Punkt
Forkortelser og glossar	
Resumé	I-VI
Indledning	1-23
Revisionens omfang og revisionsmetoden	24-28
Bemærkninger	29-106
Drikkevandsdirektivet fra 1998 var gennemført i de fleste henseender ved udgangen af 2016	29-67
Den nationale lovgivning i de besøgte medlemsstater stemmer overens med kravene i drikkevandsdirektivet	31-34
Dispensationer fra drikkevandsdirektivet i Ungarn og Rumænien, men ikke i Bulgarien	35-41
Mangler i overvågningsordningerne ved drikkevandsdirektivet	42-56
Forbrugeroplysning om kvaliteten af drikkevand er ikke lettilgængelig	57-59
En revision af drikkevandsdirektivet er medtaget i Kommissionens arbejdsprogram for 2017	60-67
Alle de undersøgte projekter under EFRU/Samhørighedsfonden forbedrede drikkevandet i de berørte områder, men vandspild er stadig et generelt problem	68-88
Samlet set opfyldte de afsluttede undersøgte projekter under EFRU/Samhørighedsfonden de fleste af deres målsætninger, men de var undertiden forsinket	73-81
Spildet i drikkevandsforsyningssystemet er stadig stort	82-88
Det er stadig behov for betydelige midler ud over EU-medfinansieringen for at give adgang til kvalitetsdrikkevand og sikre, at EU-finansierede investeringer kan opretholdes, som de bør	89-106
Investeringsunderskuddet for de tre besøgte medlemsstater frem til 2020 anslås til 6 milliarder euro	90-95
Brugerbetalingen er ikke tilstrækkelig til at sikre, at projekterne er bæredygtige	96-106
Konklusioner og anbefalinger	107-115

- Bilag I - Udgifterne under EFRU/Samhørighedsfonden til drikkevandsforvaltning og -forsyning (programperioderne 2007-2013 og 2014-2020)
- Bilag II - Hvor EU henter sit drikkevand
- Bilag III - Tidligere beretninger fra Revisionsretten og deres væsentligste konklusioner
- Bilag IV - Traktatbrudssager vedrørende drikkevandsdirektivet i de besøgte medlemsstater
- Bilag V - Oversigt over de undersøgte projekter

Kommissionens svar

FORKORTELSER OG GLOSSAR

Borgerinitiativ	Et europæisk borgerinitiativ er en opfordring til Europa-Kommissionen til at foreslå lovgivning om spørgsmål, hvor EU har beføjelser til at lovgive. Et borgerinitiativ skal støttes af mindst en million unionsborgere, der kommer fra mindst syv af de 28 medlemsstater. I hver af disse syv medlemsstater kræves der et minimum af underskrivere. De regler og procedurer, der gælder for borgerinitiativer, er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 211/2011 af 16. februar 2011 om borgerinitiativer (EUT L 65 af 11.3.2011, s. 1).
Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU)	Den Europæiske Fond for Regionaludvikling har til formål at styrke den økonomiske og sociale samhørighed i den Europæiske Union ved at udligne de største regionale skævheder ved hjælp af finansiel støtte til oprettelse af infrastrukturer og produktive jobskabende investeringer, særlig til virksomheder.
Det Europæiske Miljøagentur (EEA)	EEA er et EU-agentur. Det leverer uafhængige oplysninger om miljøet til dem, der er involveret i udvikling, vedtagelse, gennemførelse og evaluering af miljøpolitik, og også til den brede offentlighed. EEA indsamler data om og udarbejder vurderinger af en bred vifte af miljørelaterede spørgsmål.
Det Europæiske Miljøoplysnings- og Miljøovervågningsnet	Det Europæiske Miljøoplysnings- og Miljøovervågningsnet er et partnerskabsnet for Det Europæiske Miljøagentur (EEA) og dets medlemmer og samarbejdende lande. Det består af EEA selv, seks europæiske temacentre og et netværk på ca. 1 000 eksperter fra 39 lande ved op imod 400 nationale organer, der arbejder med miljøoplysninger. Gennem Det Europæiske Miljøoplysnings- og Miljøovervågningsnet samordner EEA leveringen af miljødata fra de enkelte lande.
Drikkevandsdirektivet	Rådets direktiv 98/83/EF af 3. november 1998 om kvaliteten af drikkevand (EFT L 330 af 5.12.1998, s. 32).
Drinking water safety planning	Konceptet drinking water safety planning ("drikkevandssikkerhedsplanlægning") blev indført af Verdenssundhedsorganisationen (WHO) i 2004. Det består af en tilgang med samlet risikovurdering og risikostyring, der omfatter alle trin i vandforsyningen fra indvinding til forbruger. Vandværksoperatører og offentlige sundhedsmyndigheder bør helst udvikle drinking water safety planning for hvert enkelt drikkevandsforsyningsområde.

Efterprøvningskontrol	<p>Formålet med efterprøvningskontrol er at tilvejebringe de nødvendige oplysninger for at afgøre, om alle drikkevandsdirektivets parameterværdier overholdes.</p> <p>Der udføres efterprøvningskontrol af alle de parametre, der er fastsat i overensstemmelse med bilag I til drikkevandsdirektivet.</p>
EU-13	<p>EU-13 er de medlemsstater, der tilsluttede sig EU i 2004 eller senere. Det drejer sig om: Bulgarien, Den Tjekkiske Republik, Estland, Kroatien, Cypern, Letland, Litauen, Ungarn, Malta, Polen, Rumænien, Slovakiet og Slovenien.</p>
Europa 2020-strategien	<p>Europa 2020 er EU's tiårsstrategi for beskæftigelse og vækst. Den blev lanceret i 2010 for at skabe betingelserne for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst. Den omfatter fem overordnede mål, der dækker beskæftigelse, forskning og udvikling, klima og energi, uddannelse, social inklusion og fattigdomsbekæmpelse.</p> <p>Det Europæiske Råd den 17. juni 2010, konklusioner i forlængelse af KOM(2010) 2020 endelig af 3. marts 2010 - Europa 2020: En strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst.</p>
Forhåndsbetingelser	<p>Forhåndsbetingelser er betingelser baseret på foruddefinerede kriterier i partnerskabsaftaler, der betragtes som nødvendige forudsætninger for, at den EU-støtte, som disse aftaler omfatter, anvendes effektivt og produktivt. Når medlemsstaterne udarbejdede EFRU-, Samhørighedsfonds- og ESF-OP'er for programperioden 2014-2020, skulle de vurdere, om disse betingelser er opfyldt. Hvis de ikke var opfyldt, skulle der udarbejdes handlingsplaner for at sikre, at de var opfyldt senest 31. december 2016.</p>
Forvaltningsmyndighed	<p>En forvaltningsmyndighed er en national, regional eller lokal offentlig myndighed (eller ethvert andet offentligt eller privat organ), der af en medlemsstat er udpeget til at forvalte et operationelt program. Den har blandt andet til opgave at udvælge projekter til finansiering, overvåge projekternes gennemførelse og rapportere til Kommissionen om finansielle aspekter og opnåede resultater. Det er også forvaltningsmyndigheden, der pålægger støttemodtagerne finansielle korrektioner efter revision udført af Kommissionen, Den Europæiske Revisionsret eller en relevant myndighed i en medlemsstat.</p>

Fælles assistance til projekter i de europæiske regioner (Jaspersinitiativet)	Jaspers er et partnerskab for teknisk bistand mellem tre partnere (Europa-Kommissionen, Den Europæiske Investeringsbank og Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling). Den yder uafhængig rådgivning til modtagerlande for at hjælpe dem til at udarbejde store projekter af høj kvalitet, der skal medfinansieres af to europæiske struktur- og investeringsfonde (Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og Samhørighedsfonden).
Ikke-indtægtsgivende vand (non-revenue water)	Ikke-indtægtsgivende vand er navnlig vand, der siver ud fra systemet, før det når den endelige forbruger (teknisk eller fysisk spild), og vand, der forbruges uden at blive faktureret behørigt, f.eks. via ulovlige tilslutninger eller ukorrekt forbrugsmåling (handelsmæssigt eller tilsyneladende spild). Mens førstnævnte øger fremstillingsomkostningerne unødigt (fordi der skal fremstilles mere vand end nødvendigt), betyder sidstnævnte tab af indtægter. Mængden af ikke-indtægtsgivende vand anslås normalt på grundlag af en afstemning mellem vandtilstrømning og vandafstrømning i systemet. Af forenklingshensyn anvendes termen "vandspild" i denne beretning i stedet for "ikke-indtægtsgivende vand".
Indikatorparametre	Indikatorparametre er en blanding af mikrobiologiske, kemiske og radiologiske parametre, der giver oplysninger om behandlingsprocesser og drikkevands organoleptiske kvalitet.
Landespecifikke henstillinger	Landespecifikke henstillinger er henstillinger vedrørende strukturelle udfordringer, som det er hensigtsmæssigt at imødegå med flerårige investeringer, der hører direkte under ESI-fondenes anvendelsesområde som fastsat i de fondsspecifikke forordninger. De vedtages af Kommissionen i overensstemmelse med artikel 21, stk. 2, og artikel 148, stk. 4, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).
Lille vandforsyningsområde	Små vandforsyningsområder enten leverer mindre end 1 000 m ³ vand om dagen i gennemsnit eller forsyner mindre end 5 000 personer.
Løbende kontrol	Formålet med løbende kontrol er at afgøre, om drikkevand overholder de relevante parameterverdier, der er fastsat i drikkevandsdirektivet. Kontrollen giver regelmæssig oplysninger om den organoleptiske (farve-, lugt- og teksturrelaterede) og mikrobiologiske kvalitet af drikkevand samt om effektiviteten af eventuel drikkevandsbehandling (navnlig desinfektion). Det er kun nogle af de parametre, der er anført i drikkevandsdirektivet, der skal omfattes af den løbende kontrol.

Operationelt program (OP)	Et operationelt program fastsætter medlemsstatens prioriteter og særlige mål og beskriver, hvordan midlerne (EU-midler og national offentlig og privat medfinansiering) vil blive anvendt i en given periode (for tiden syv år) til finansiering af projekter. Projekterne i et OP skal bidrage til at nå et bestemt antal mål. Der kan ydes støtte til OP'er inden for rammerne af EFRU, Samhørighedsfonden og/eller ESF. Det er medlemsstaten, der udarbejder det operationelle program, som skal godkendes af Kommissionen, inden der kan udbetales midler fra EU-budgettet. OP'er kan kun ændres i løbet af perioden, hvis parterne er enige om det.
Programmet for målrettet og effektiv regulering (REFIT):	Under REFIT gennemgår Kommissionen løbende og systematisk hele EU-lovgivningen for at indkredse byrder, uoverensstemmelser og ineffektive foranstaltninger og pege på korrigerende foranstaltninger.
Programperiode	Den flerårige ramme, som EFRU's, ESF's og Samhørighedsfondens udgifter planlægges og afholdes inden for.
Samhørighedsfonden	Samhørighedsfonden har til formål at styrke den økonomiske og sociale samhørighed i Den Europæiske Union ved at finansiere miljø- og transportprojekter i medlemsstater, hvis BNI pr. indbygger er mindre end 90 % af gennemsnittet i EU.
Store vandforsyningsområder	Store vandforsyningsområder enten leverer mere end 1 000 m ³ vand om dagen i gennemsnit eller forsyner mere end 5 000 personer.
Stort projekt	Et projekt, som omfatter en række økonomisk uopdelelige arbejder, der opfylder en præcis teknisk funktion, som tager sigte på klart identificerede målsætninger, til hvilket de samlede udgifter, der vurderes ved fastsættelsen af fondenes deltagelse, overstiger 50 millioner euro, og som generelt drejer sig om store infrastrukturer inden for transport, miljø eller andre sektorer såsom kultur, uddannelse, energi eller IKT. Der er krav om Kommissionens godkendelse på samlet projektniveau. I programperioden 2014-2020 blev tærskelværdien forhøjet til 75 millioner euro for så vidt angår operationer, der bidrager til at nå den tematiske målsætning i artikel 9, stk. 1, nummer 7 - "fremme af bæredygtig transport og afskaffelse af flaskehalsproblemer i vigtige netinfrastrukturer".
TEUF	Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.
Vandforsyningsområde	Et forsyningsområde er et geografisk afgrænset område, inden for hvilket drikkevandet kommer fra en eller flere kilder, og inden for hvilket vandkvaliteten kan anses for at være tilnærmelsesvis ensartet.

RESUMÉ

Drikkevandsdirektivet

I. Vand er afgørende for livet på vores planet. Vores økosystemer, samfund og økonomi har alle behov for rent ferskvand i tilstrækkelige mængder for at trives. Beskyttelse af EU's borgernes sundhed gennem sikker adgang til kvalitetsdrikkevand har i mange år været et element i EU's politik. Siden 1975 har EU vedtaget vandlovgivning, der sigter mod at beskytte forbrugerne og vandforbrugerne mod skadelige virkninger. I 1980 blev der vedtaget et direktiv om standarder for drikkevand, "drikkevandsdirektivet", der blev revideret i 1998. Direktivet er i øjeblikket under revision igen.

Vores revision

II. Revisionen omfattede en vurdering af, om EU's foranstaltninger gav borgerne mere sikker adgang til kvalitetsdrikkevand i Bulgarien, Ungarn og Rumænien. Vi undersøgte navnlig, om kravene i drikkevandsdirektivet er blevet opfyldt, om de undersøgte projekter finansieret af EFRU/Samhørighedsfonden forbedrede kvaliteten af og adgangen til drikkevand, og om de genererede indtægter og den supplerende nationale offentlige finansiering er tilstrækkelige til at sikre, at de EU-finansierede investeringer i infrastruktur til drikkevandsforsyning opretholdes og er bæredygtige.

III. Midlerne fra EFRU/Samhørighedsfonden til drikkevandsforvaltning og -forsyning i disse tre medlemsstater beløber sig til 3,7 milliarder euro for perioden mellem 2007 og 2020. Revisionen omfattede perioden, fra de besøgte medlemsstater tilsluttede sig EU, og til udgangen af 2016.

Hvad vi konstaterede

IV. Samlet set konkluderer vi, at adgangen til og forsyningen af kvalitetsdrikkevand er blevet forbedret for borgerne i Bulgarien, Ungarn og Rumænien. Det skyldes i vid udstrækning de betydelige investeringer, der i de seneste år er foretaget under EFRU og Samhørighedsfonden. Alligevel er der stadig områder, hvor det offentlige forsyningsnet leverer borgerne vand, der ikke fuldt ud lever op til de EU-standarder, der blev fastsat i drikkevandsdirektivet fra 1998. Hertil kommer, at der er behov for væsentlige yderligere

---

investeringer af nationale offentlige og private midler for at sikre alle borgerne i disse medlemsstater adgang til vand af god kvalitet og for at sikre, at de EU-finansierede investeringer i vandfaciliteter kan vedligeholdes, som de bør.

Hvad vi anbefaler

V. Kommissionen bør:

- a) på grundlag af den eksisterende rapportering følge op på huller i medlemsstaternes overvågning og håndhæve drikkevandsdirektivets krav i så henseende
  - b) i forbindelse med den aktuelle revision af drikkevandsdirektivet tage følgende spørgsmål op på en forholdsmæssigt afpasset måde:
    - b)1 forbedring af medlemsstaternes oplysninger til Kommissionen om dispensationer til små vandforsyningsområder
    - b)2 udvidelse af rapporteringskravene til at omfatte små vandforsyningsområder
    - b)3 regelmæssig rapportering, der sikrer, at der indsamles ajourførte oplysninger om overholdelsen af drikkevandsdirektivet fra medlemsstaterne. Kommissionen bør overveje løsninger såsom alternative IT-værktøjer (f.eks. datahøstning fra nationale forvaltninger) for at gøre rapporteringen nemmere og hurtigere og sikre, at der foreligger ajourførte oplysninger
    - b)4 forbedring af kravene om forbrugeradgang til tilstrækkelige og ajourførte oplysninger om kvaliteten af drikkevandet
  - c) støtte medlemsstaterne og fremme aktioner, der sigter mod reduktion af vandspild. Det kan den gøre f.eks. ved at lade EU-finansiering omfatte reduktion af vandspild på området drikkevandsinfrastruktur eller ved at gøre oplysningerne om vandspild mere gennemsigtige.
-

VI. Medlemsstaterne bør:

- a) kræve, at planer om at nå et bestemt niveau for reduktion af vandspild, inddrages som udvælgelseskriterium vedrørende alle vandfacilitetsprojekter, der gør det muligt at nå nationale mål
  - b) sørge for, at vandtaksterne sikrer vandinfrastrukturens bæredygtighed, herunder vedligeholdelse og fornyelse af den
  - c) dels overveje om fornødent at yde finansiel støtte eller andre former for støtte til husstande, for hvilke vandforsyningsomkostningerne overstiger overkommelighedssatsen, dels sikre, at vandtakststrukturen giver fuld omkostningsdækning.
-

INDLEDNING

EU's drikkevandsdirektiv

1. Vand er afgørende for livet på vores planet. Vores økosystemer, samfund og økonomi har alle behov for rent ferskvand i tilstrækkelige mængder for at trives. Beskyttelse af EU's borgernes sundhed gennem sikker adgang til kvalitetsdrikkevand har i mange år været et element i EU's politik. Siden 1975 har EU vedtaget lovgivning om vand, der sigter mod at beskytte forbrugerne og vandforbrugerne mod skadelige virkninger. Det er også en integrerende del af EU's miljøpolitik¹ at sikre høj kvalitet og sikker forsyning til alle europæere.

2. Et første direktiv om kvaliteten af drikkevandet i medlemsstaterne blev vedtaget i 1975². Et yderligere direktiv om standarder for drikkevand er "drikkevandsdirektivet", hvis formål er at beskytte menneskers sundhed mod skadelige virkninger af enhver form for forurening af drikkevand (jf. **tekstboks 1**). Det blev vedtaget i 1980³ og revideret i 1998⁴. Direktivet er i øjeblikket under revision igen.

Tekstboks 1 - Drikkevandsdirektivet

I drikkevandsdirektivet er der fastsat kvalitetsstandarder for drikkevand i EU for så vidt angår 48 parametre, som medlemsstaterne regelmæssig skal overvåge og teste. Parametrene fordeler sig på tre kategorier:

- mikrobiologiske parametre (af betydning for menneskers sundhed), som navnlig omfatter parametrene E. coli og enterokokker

¹ Det Europæiske Miljøagentur, <http://www.eea.europa.eu>.

² Rådets direktiv 75/440/EØF af 16. juni 1975 om kvalitetskrav til overfladevand, som anvendes til fremstilling af drikkevand i medlemsstaterne (EFT L 194 af 25.7.1975, s. 26).

³ Rådets direktiv 80/778/EØF af 15. juli 1980 om kvaliteten af drikkevand (EFT L 229 af 30.8.1980, s. 11).

⁴ Rådets direktiv 98/83/EF af 3. november 1998 om kvaliteten af drikkevand (EFT L 330 af 5.12.1998, s. 32).

- kemiske parametre (af betydning for menneskers sundhed), der rækker fra specifikke stoffer såsom enkelte metaller og enkelte organiske forbindelser til generiske stoffer såsom pesticider og biprodukter fra desinfektion
- indikatorparametre, som giver oplysning om behandlingsprocesser og den organoleptiske (farve-, lugt- og teksturrelaterede) og æstetiske kvalitet af drikkevand, og som er en blanding af mikrobiologiske, kemiske og radiologiske parametre. Hvis en indikatorparameter ikke er opfyldt, er det et signal om, at der kan være et problem med forsyningen, der kræver undersøgelse og overvejelser om, om menneskers sundhed er i fare.

3. I henhold til direktivet kan medlemsstaterne ved dispensation midlertidig fravige de krævede vandkvalitetsstandarder. Sådanne dispensationer kan vare op til tre år og kan forlænges to gange (a yderligere tre år).

Bestemmelser om overvågning og rapportering

4. Medlemsstaterne har pligt til at oprette vandforsyningsområder og passende overvågningsprogrammer, der opfylder minimumskravene i drikkevandsdirektivet⁵. I drikkevandsdirektivet skelnes der mellem:

- vandforsyningsområder, der enten leverer mere end 1 000 m³ vand om dagen i gennemsnit eller forsyner mere end 5 000 personer, almindeligvis benævnt "store vandforsyningsområder"
- vandforsyningsområder, der enten leverer mindre end 1 000 m³ vand om dagen i gennemsnit eller forsyner mindre end 5 000 personer, almindeligvis benævnt "små vandforsyningsområder"
- vandforsyningsområder, der enten leverer mindre end 10 m³ vand om dagen i gennemsnit eller forsyner mindre end 50 personer, almindeligvis benævnt "meget små vandforsyningsområder".

---

⁵ Drikkevandsdirektivets artikel 7 samt bilag II og III.

---

5. Herudover kræves det i drikkevandsdirektivet, at forbrugerne har adgang til ajourførte oplysninger⁶, og at medlemsstaterne hvert tredje år offentliggør en rapport om drikkevandets kvalitet, der dækker de forløbne tre år. Rapporterne skal offentliggøres inden udgangen af det kalenderår, der følger efter rapporteringsperioden, og skal sendes til Kommissionen senest to måneder efter deres offentliggørelse.
6. Det Europæiske Miljøagentur (EEA) indsamler data om vandkvaliteten fra medlemsstaterne på vegne af Kommissionen via et onlinerapporteringsværktøj⁷. EEA er også ansvarlig for kvalitetskontrollen af oplysningerne i databasen og udarbejder nationale databaser, som medlemsstaterne kontrollerer. På grundlag af disse data offentliggør Kommissionen en sammenfattende rapport om kvaliteten af drikkevandet i Unionen som helhed senest ni måneder efter modtagelsen af medlemsstaternes rapporter.
7. I denne rapport, der er det vigtigste værktøj til at opdage, at parameterverdierne i drikkevandsdirektivet ikke er overholdt, bør hver enkelt medlemsstat rapportere om vandkvaliteten i alle store vandforsyningsområder. Rapportering om små vandforsyningsområder er frivillig. Medlemsstaterne kan undtage meget små vandforsyningsområder, dvs. individuelle forsyninger, der enten leverer mindre end 10 m³ vand om dagen i gennemsnit eller forsyner mindre end 50 personer, fra drikkevandsdirektivets bestemmelser.

Kvaliteten af drikkevandet i EU

8. Som led i drikkevandsdirektivets krav om at vurdere kvaliteten af drikkevandet udføres der hvert år flere millioner analyser i samtlige medlemsstater. F.eks. blev der i rapporteringsperioden 2011-2013 udført 4,1 million analyser vedrørende mikrobiologiske parametre, 7,1 million vedrørende kemiske parametre og 17,5 millioner vedrørende indikatorparametre (jf. **tekstboks 1**). Hvis mindst 99 % af alle de udførte analyser i et givent år lever op til den angivne standard, anses medlemsstaten for at overholde den pågældende parameterverdi i drikkevandsdirektivet.

---

⁶ Drikkevandsdirektivets artikel 13.

⁷ <http://rod.eionet.europa.eu/obligations/171>.

---

9. Overskridelse af indikatorparametre betyder ikke nødvendigvis manglende overholdelse af drikkevandsdirektivet, for i de fleste tilfælde er der ikke er nogen direkte trussel mod menneskers helbred. Selv om de fleste indikatorparametre ikke udgør en direkte trussel mod menneskers helbred, kan de måske indirekte påvirke vandkvaliteten gennem vandets udseende, smag eller lugt og dermed gøre det mindre acceptabelt for forbrugeren. F.eks. er drikkevandsdirektivets grænseværdi for jern 200 µg/l. Vand med en jernkoncentration på 300 µg/l har en fremtrædende smag og bliver uklart og farvet. Derfor bryder forbrugerne sig ikke om dette resultat. Den sundhedsbaserede værdi er 2 000 µg/l og dermed meget højere, end hvad forbrugerne faktisk vil acceptere. Indikatorparametre kan også hindre korrekt rensning. F.eks. kan tilstedeværelse af organiske stoffer føre til utilstrækkelig desinfektion.

10. Generelt er kvaliteten af drikkevandet i EU god⁸. Således er overholdelsen af drikkevandsdirektivets mikrobiologiske og kemiske parametre høj i langt de fleste store vandforsyningsområder (jf. de detaljerede oplysninger i **tabel 1**). Desuden er den samlede overholdelse i EU blevet væsentlig bedre end i rapporteringsperioden 2008-2010⁹.

---

⁸ COM(2016) 666 final af 20.10.2016 "Sammenfattende rapport om drikkevandskvaliteten i EU baseret på medlemsstaternes rapporter for perioden 2011-2013 i henhold til artikel 13, stk. 5, i direktiv 98/83/EF".

⁹ COM(2014) 363 final af 16.6.2014 "Sammenfattende rapport om drikkevandskvaliteten i EU baseret på medlemsstaternes rapporter for perioden 2008-2010 i henhold til direktiv 98/83/EF".

Table 1 - Medlemsstater¹ og overholdelsesgrad

	2008-2010	2011-2013
Samlet overholdelse af de mikrobiologiske parametre		
> 99 %	23	27
95 % < X < 99 %	4	-
< 95 %	-	-
Samlet overholdelse af de kemiske parametre		
> 99 %	11	26
95 % < X < 99 %	11	1 ²
< 95 %	5	-
Samlet overholdelse af indikatorparametrene		
> 99 %	7	21
95 % < X < 99 %	10	5 ³
< 95 %	10	1 ⁴

¹ Kroatien tiltrådte EU den 1. juli 2013 og deltog derfor ikke i rapporteringen for 2011-2013.

² Ungarn.

³ Danmark, Cypern, Letland, Ungarn, og Slovenien.

⁴ Malta indberettede en overholdelse af indikatorparametre på 90 % på grund af en meget lav overholdelse for klorid.

Kilde: Revisionsretten på grundlag af data offentliggjort i de sammenfattende rapporter om drikkevandskvaliteten i EU.

11. For så vidt angår de små vandforsyningsområder (der forsyner ca. 65 millioner mennesker i EU som helhed) er den gennemsnitlige overholdelsesgrad for rapporteringsperioden 2011-2013 på over 98 %¹⁰. Dette samlede tal angiver fremskridt sammenlignet med rapporteringsperioden 2008-2010, hvor i gennemsnit kun ca. 59 % af alle små vandforsyningsområder overholdt drikkevandsdirektivets krav fuldt ud¹¹. For perioden 2008-2010 rapporterede alle medlemsstaterne undtagen Den Tjekkiske Republik om de små vandforsyningsområder. Men for rapporteringsperioden 2011-2013 kom der kun oplysninger fra ca. halvdelen af medlemsstaterne (der tegner sig for ca. 34,6 millioner forbrugere, der forsynes af små vandforsyningsområder). Det skyldes, at det ikke er obligatorisk at rapportere vedrørende små vandforsyningsområder.

¹⁰ COM(2016) 666 final, s. 2.

¹¹ Data ekstrapoleret fra 2008-2010-faktabladene for de enkelte medlemsstater om små vandforsyningsområder, http://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/reporting_en.html.

12. Mangler i overvågningen af små vandforsyningsområder blev også anerkendt i det syvende miljøhandlingsprogram, hvor der blev opfordret til en øget indsats for at gennemføre drikkevandsdirektivet, navnlig for små vandforsyningsområder¹².

Spild i drikkevandsforsyningssystemerne

13. Et væsentligt problem i forbindelse med drikkevandsforsyning er den store andel af fysisk vandspild. Det skyldes navnlig afstrømning fra distributionsnet, der ikke er vedligeholdt ordentligt eller bør fornyes. Vandspildsprocenten beregnes som forholdet mellem ikke-faktureret vand og den samlede mængde vand, der ledes ind i forsyningsnettet.

14. Ifølge data vedrørende perioden 2008-2010 offentliggjort i 2014 gik i omkring halvdelen af medlemsstaterne over 20 % af det rene drikkevand tabt i distributionsnettet, før det nåede frem til forbrugernes vandhaner, og for nogle medlemsstaters vedkommende er denne andel helt oppe på 60 %¹³. For så vidt angår perioden 2011-2013 giver hverken den sammenfattende rapport eller medlemsstaternes rapporter nogen oplysninger om vandspild til forskel fra, hvad der gjorde sig gældende for så vidt angår den forudgående periode.

15. Set ud fra et miljømæssigt perspektiv (ressourcebesparelser) er begrænsning af spildet af stor betydning og indvirker grundlæggende på vandværkernes performance. I Europa 2020-strategien lægges der stor vægt på ressourceeffektivitet, og dette indebærer øgning af vandressourceeffektiviteten med de yderligere fordele, at der bruges mindre energi til at behandle og transportere vand, og at vandregningerne og vandspildet reduceres¹⁴. Også det syvende miljøhandlingsprogram fremhæver behovet for at øge effektiviteten gennem fornyelse af infrastrukturer¹⁵.

---

¹² Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1386/2013/EU af 20. november 2013 om et generelt EU-miljøhandlingsprogram frem til 2020 "Et godt liv i en ressourcebegrænset verden", prioriteret mål nr. 3, punkt 54, nr. iii) (EUT L 354 af 28.12.2013, s. 171).

¹³ COM(2014) 363 final.

¹⁴ Det Europæiske Råd den 17. juni 2010, konklusioner i forlængelse af KOM(2010) 2020 endelig af 3. marts 2010 - "Europa 2020: en strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst".

¹⁵ Afgørelse nr. 1386/2013/EU, prioriteret mål nr. 2, punkt 41.

EU-finansiering især gennem EFRU og Samhørighedsfonden

16. Hovedkilden til EU-finansiering af vandinfrastrukturer er de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene). Projekterne er navnlig blevet finansieret over Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) og Samhørighedsfonden.

17. Mange projekter, der omfatter drikkevand, gennemføres sammen med spildevandsprojekter¹⁶. I programperioden 2007-2013 blev der tildelt over 7,3 milliarder euro til projekter, der omfattede drikkevand. Heraf blev ca. 4 milliarder euro afsat til EU-13-medlemsstaterne. For så vidt angår programperioden 2014-2020 er den samlede tildeling til drikkevand på ca. 4,7 milliarder euro, hvoraf ca. 3,4 milliarder euro er øremærket til EU-13-medlemsstaterne (jf. **bilag I**).

Adgang til drikkevand

18. Der er god adgang til sikkert drikkevand i hele EU. Men der er stadig regioner, der ikke yder borgerne vandforsyningstjenester. Ifølge Eurostat¹⁷ varierer det meget fra medlemsstat til medlemsstat, hvor stor en andel af befolkningen der er tilsluttet offentlig vandforsyning. I Rumænien er denne andel lavest, idet kun 62 % af befolkningen er tilsluttet offentlig vandforsyning (jf. **figur 1**). **Bilag II** giver baggrundsoplysninger om kilderne til drikkevand i EU.

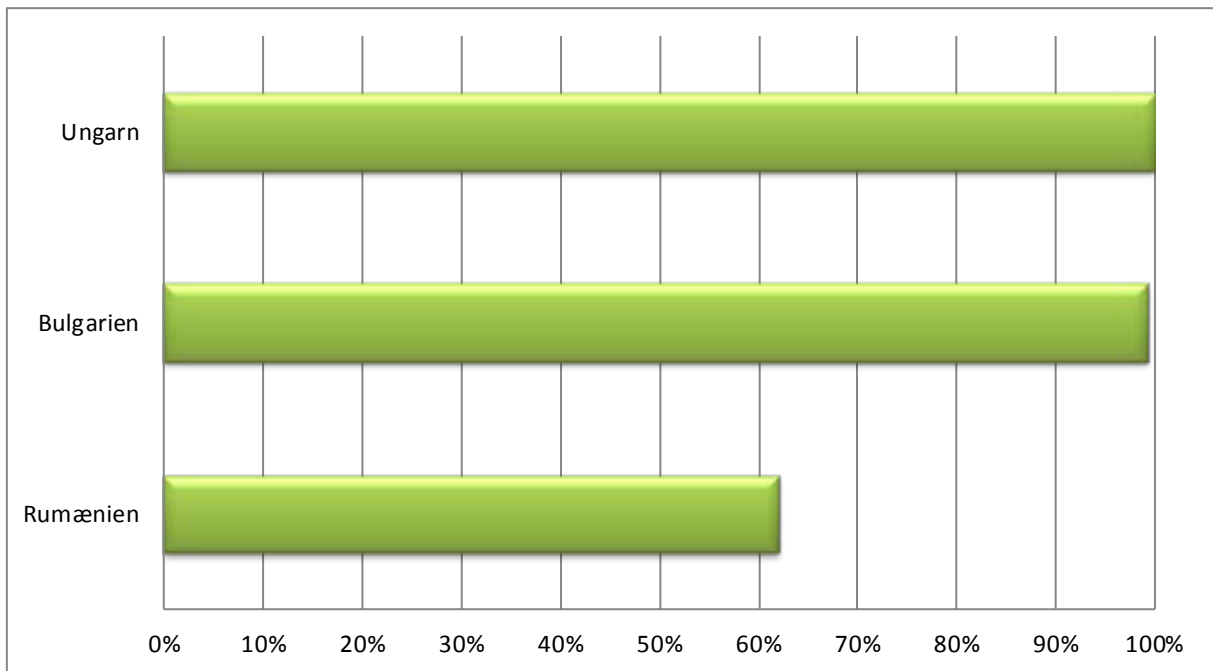
---

¹⁶ Den samlede EU-tildeling til spildevandsprojekter i programperioden 2007-2013 var på ca. 14,6 milliarder euro, heraf ca. 10 milliarder euro til EU-13-medlemsstaterne. For 2014-2020 er tildelingen på ca. 10 milliarder euro, heraf 7 milliarder euro til EU-13-medlemsstaterne.

¹⁷ Eurostat - "Population connected to public water supply, code ten00012".

Figur 1 - Andel af befolkningen, der var tilsluttet offentlig vandforsyning i de besøgte medlemsstater i 2013

Kilde: Eurostat.

19. I december 2013 indsamlede det europæiske borgerinitiativ om retten til vand ("Right2Water") næsten 1,9 millioner underskrifter i alle medlemsstaterne. Initiativet opfordrede Kommissionen "[...] til at foreslå lovgivning, der gennemfører retten til vand og sanitet som anerkendt af De Forenede Nationer og fremmer tilvejebringelse af vand og sanitet som en væsentlig offentlig service for alle"¹⁸. I 2014 offentliggjorde Kommissionen sin vurdering af den støtte, EU allerede havde ydet til god drikkevandskvalitet, og opfordrede medlemsstaterne til at sikre adgang til en minimumsvandforsyning for alle EU-borgere¹⁹.

Vandtakster (afgifter)

20. De principper, der skal følges ved fastsættelsen af vandtakster, nemlig vandforsyningstjenesternes omkostningsdækning og prisoverkommelighed, blev fastsat i

¹⁸ <http://www.right2water.eu/>.

¹⁹ COM(2014) 177 final af 19.3.2014 - Meddelelse fra Kommissionen om det europæiske borgerinitiativ "Rent vand og sanitet er en menneskeret! Vand er et offentligt gode, ikke en råvare!".

vandrammedirektivet fra 2000²⁰. I praksis bør taksterne mindst dække drifts- og vedligeholdelsesomkostningerne samt en betragtelig del af afskrivningen på aktiver for at kunne bidrage til vandinfrastrukturernes bæredygtighed.

21. Samtidig skal vandforsyningstjenesterne være socialt overkommelige for kunderne. Ved fastsættelsen af vandtaksten kan medlemsstaterne tage hensyn til de sociale, miljømæssige og økonomiske konsekvenser i deres bestræbelse på at sikre, at vandforsyningstjenesterne stadig er til at betale. Kommissionen angiver i sin vejledning, at 4 % af husstandsindkomsten er en almindeligt accepteret overkommelig sats, hvilket vil sige, at den samlede vandregning (for drikkevands- og spildevandstjenester) gerne må beløbe sig til 4 % af husstandsindkomsten²¹.

Tidligere revisioner udført af Revisionsretten og andre nyere studier om vandpolitiske foranstaltninger

22. I de seneste år har vi offentliggjort flere beretninger om vandpolitiske foranstaltninger og EU's investeringer i infrastruktur vedrørende drikkevand og spildevand²². **Bilag II** resumerer de væsentligste konklusioner.

23. I maj 2015 offentliggjorde Europa-Parlamentets Forskningstjeneste en rapport om drikkevandsdirektivet²³.

---

²⁰ Artikel 9 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (EFT L 327 af 22.12.2000, s. 1).

²¹ Europa-Kommissionen, "Den nye programmeringsperiode 2007-2013 - Metodologiske arbejdsdokumenter - Arbejdsdokument 4 - Retningslinjer for den metode, der skal anvendes til cost-benefit-analyser", 08/2006.

²² Særberetning nr. 9/2010 "Anvendes EU's strukturforanstaltningsmidler til forbedring af vandforsyningen til husholdningsbrug bedst muligt?", særberetning nr. 4/2014 "Integrationen af EU's vandpolitiske mål i den fælles landbrugspolitik: en delvis succes", særberetning nr. 2/2015 "EU's finansiering af rensningsanlæg for byspildevand i Donaus opland: Der er brug for en yderligere indsats for at hjælpe medlemsstaterne med at opfylde EU's spildevandspolitiske mål", særberetning nr. 23/2015 "Vandkvaliteten i Donaus opland: Det går fremad med at gennemføre vandrammedirektivet, men der er stadig et stykke vej" og særberetning nr. 3/2016 "Bekæmpelse af eutrofiering i Østersøen: Der er behov for yderligere og mere effektive foranstaltninger" (<http://eca.europa.eu>).

REVISIONENS OMFANG OG REVISIONSMETODEN

24. Under revisionen vurderede vi, om EU's foranstaltninger gav borgerne mere sikker adgang til kvalitetsdrikkevand i Bulgarien, Ungarn og Rumænien. Vi undersøgte navnlig:

- om kravene i drikkevandsdirektivet er blevet opfyldt
- om de undersøgte projekter finansieret af EFRU/Samhørighedsfonden forbedrede kvaliteten af og adgangen til drikkevand
- om de genererede indtægter og den supplerende nationale offentlige finansiering er tilstrækkelige til at sikre, at de EU-finansierede investeringer i infrastruktur til drikkevandsforsyning opretholdes og er bæredygtige.

25. Vi besluttede at fokusere på EU-13-medlemsstaterne, fordi vi allerede i 2010 offentliggjorde en særberetning, der omhandlede drikkevand i programperioden 2000-2006 og havde fokus på EU-15-medlemsstaterne²⁴. De udvalgte medlemsstater er især valgt på grund af omfanget af de EU-midler, der er tildelt dem mellem 2007 og 2020 (3,7 milliarder euro) - ca. 50 % af EU's samlede tildelinger til drikkevandsforvaltning og -forsyning til EU-13-medlemsstaterne (jf. **bilag I**) - på grund af den begrænsede adgang til drikkevand (for så vidt angår Rumænien) og på grund af det omfattende vandspild, der blev rapporteret for perioden 2008-2010.

26. Revisionen blev baseret på bevis leveret af Kommissionen og de besøgte medlemsstater, og den blev navnlig udført gennem:

- interviews med repræsentanter for Generaldirektoratet for Miljø og Generaldirektoratet for Regionalpolitik og Bypolitik
- en analytisk gennemgang af relevante EU-dokumenter og nationale dokumenter

---

²³ Europa-Parlamentets Forskningstjeneste, "Water legislation, Cost of Non-Europe Report", maj 2015.

²⁴ Særberetning nr. 9/2010.

- interviews med repræsentanter for miljø- og sundhedsministerierne, forvaltningsmyndighederne, de tilsynsførende organer mv. i de udvalgte medlemsstater
- besøg på og gennemgang af ni projekter under EFRU/Samhørighedsfonden (tre i hver af de tre besøgte medlemsstater), herunder gennemgang af projektdokumentation såsom ansøgninger, tilskudsaftaler, rapporter og andre dokumenter med relation til projektgennemførelsen
- interviews med vandværksoperatører, projektmodtagere og forvaltningsmyndigheder i forbindelse med de ni undersøgte projekter.

27. De drikkevandsprojekter under EFRU/Samhørighedsfonden, der blev undersøgt under denne revision, er relateret til alle aspekter ved den infrastruktur, der er forbundet med drikkevandscyklussen. De omfatter etablering eller genetablering af udvinding (jf. **foto 1**), rensningsanlæg (jf. **foto 2**), oplagring og transport gennem rør (jf. **foto 3**) og pumpestationer. Hvert enkelt af de udvalgte projekter var blandt de 20 projekter, der i programperioden 2007-2013 havde modtaget størst EU-medfinansiering i den enkelte medlemsstat. De blev udvalgt med henblik på at eksemplificere centrale aspekter ved opfyldelsen af drikkevandsdirektivets mål og spørgsmål om adgang, spild og kvalitet.

Foto 1 - Flydende vandindtag i Călărași (Rumænien)

Kilde: Revisionsretten.

Foto 2 - Behandlingsmaskiner på rensningsanlægget Bogyiszló i Szekszárd (Ungarn)

Kilde: Revisionsretten.

Foto 3 - Udgravningsarbejde i Veliko Tarnovo (Bulgarien)

©Forvaltningsmyndigheden for det operationelle program "Miljø" i Bulgarien.

28. Revisionen omfattede perioden, fra de besøgte medlemsstater tilsluttede sig EU, og til udgangen af 2016.

BEMÆRKNINGER

Drikkevandsdirektivet fra 1998 var gennemført i de fleste henseender ved udgangen af 2016

29. Den Europæiske Union kan ikke nå sine politiske mål, hvis medlemsstaterne ikke anvender EU-lovgivningen effektivt i praksis. Medlemsstaterne er ansvarlige for at gennemføre direktiver nøjagtigt inden for den fastsatte tidsramme. Derudover er de ansvarlige for at anvende og implementere EU-retten som helhed korrekt²⁵. Kommissionen har ansvaret for at føre tilsyn med medlemsstaternes indsats og sikre overensstemmelse med EU-lovgivningen, herunder indlede formelle retlige procedurer²⁶.

30. EU's vigtigste retsakt vedrørende kvaliteten af drikkevand er drikkevandsdirektivet. Derfor vurderede vi:

- om de besøgte medlemsstater transformererede drikkevandsdirektivet korrekt til nationale retlige rammer og opfyldte dets krav
- om der er adgang til passende drikkevand for alle forbrugerne i de besøgte medlemsstater
- om tilsynsordningerne giver oplysninger om gennemførelsen af drikkevandsdirektivet
- om forbrugerne har adgang til opdaterede oplysninger om kvaliteten af drikkevandet
- om Kommissionen regelmæssig gennemgår de videnskabelige og tekniske aspekter ved drikkevandsdirektivet.

Den nationale lovgivning i de besøgte medlemsstater stemmer overens med kravene i drikkevandsdirektivet

31. At drikkevandsdirektivet effektivt transformeres til national lovgivning er et nødvendigt skridt til at sikre, at drikkevandet opfylder et fælles sikkerhedsniveau i hele EU. Fra

---

²⁵ Artikel 291, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

²⁶ Artikel 17 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU).

---

tiltrædelsesdatoen²⁷ skulle Kommissionen sikre, at de nationale lovgivninger stemte overens med bestemmelserne i EU's rammelovgivning, medmindre der i tiltrædelsesakterne var givet tilladelse til undtagelser.

32. Kommissionen udfører overensstemmelsesundersøgelser ved at sammenligne EU-forpligtelserne med teksten i de relevante artikler i de nationale lovgivninger for at vurdere, om de stemmer overens med kravene i EU's direktiver. Det blev gjort i 2004 for Ungarns og i 2007 for Bulgariens og Rumæniens vedkommende.

33. For så vidt angår de tre besøgte medlemsstater pegede Kommissionen på, at de nationale lovgivninger ikke i enhver henseende stemte overens med drikkevandsdirektivet, og der blev derfor indledt traktatbrudssag (jf. **tekstboks 2**) i 2008 mod Ungarn og i 2009 mod Bulgarien og Rumænien²⁸ (jf. **bilag III**).

Tekstboks 2 - Traktatbrudssag

Når Kommissionen konstaterer manglende overholdelse af EU-lovgivningen, kan den indlede sag om misligholdelse af en forpligtelse i henhold til artikel 258 i TEUF.

På første trin i sagen sender Kommissionen medlemsstaten en åbningsskrivelse, hvori den opfordrer medlemsstaten til at fremsætte sine bemærkninger herom inden for en frist på to måneder. Normalt offentliggøres denne udveksling af synspunkter ikke.

Hvis medlemsstatens bemærkninger ikke får Kommissionen til at ændre sin holdning, eller hvis medlemsstaten undlader at reagere på opfordringen, kan Kommissionen fremsætte en begrundet udtalelse, hvori der gives medlemsstaten en supplerende frist på to måneder til at give efter. På dette trin udsender Kommissionen en pressemeddelelse, hvori den oplyser EU-borgerne om formålet med sagen.

Hvis medlemsstaten undlader at efterleve EU-lovgivningen, kan Kommissionen indbringe sagen for Domstolen, hvis afgørelse er bindende.

²⁷ Den 1. maj 2004 for Ungarns og den 1. januar 2007 for Bulgariens og Rumæniens vedkommende.

²⁸ Traktatbrudssag 2008/2247, 2009/2259 og 2009/2260 for henholdsvis Ungarns, Bulgariens og Rumæniens vedkommende.

Hvis medlemsstaten ikke opfylder Domstolens dom, kan Kommissionen - efter at have sendt medlemsstaten endnu en åbningsskrivelse - indbringe sagen for Domstolen for anden gang med påstand om fastsættelse af en engangstilbagebetaling eller tvangsbøde i henhold til artikel 260 i TEUF.

34. Som følge af traktatbrudssagerne ændrede de tre medlemsstater deres nationale lovgivning. Følgelig blev sagerne afsluttet i 2009 for Ungarns og i 2010 for Rumæniens vedkommende. Med hensyn til Bulgarien opdaterede Kommissionen i 2012 på grund af ændringernes omfang sin undersøgelse af overholdelsen og konstaterede her yderligere tilfælde af manglende overholdelse, hvorfor traktatbrudssagen først blev afsluttet i 2015. Vores gennemgang viste, at den nationale lovgivning i de tre besøgte medlemsstater i dag samlet set opfylder kravene i drikkevandsdirektivet.

Dispensationer fra drikkevandsdirektivet i Ungarn og Rumænien, men ikke i Bulgarien

35. Medlemsstaterne kan dispensere fra parameterværdierne inden for en maksimal værdi, som de fastlægger, såfremt dispensationen ikke indebærer en potentiel fare for sundheden, og hvis drikkevandsforsyningen i det pågældende område ikke kan opretholdes på nogen anden rimelig måde (jf. **tekstboks 3**).

Tekstboks 3 - Dispensationer - Drikkevandsdirektivets artikel 9

I forbindelse med enhver dispensation, som medlemsstaterne eller Kommissionen giver, skal følgende angives:

- a) årsagen til dispensationen
- b) den pågældende parameter, tidligere relevante kontrolresultater og den højeste tilladte værdi i henhold til dispensationen
- c) det geografiske område, mængden af vand, der leveres pr. dag, den berørte befolkning, og om der er nogen relevant levnedsmiddelvirksomhed, der påvirkes
- d) en passende kontrolplan, om nødvendigt med øget kontrolhyppighed
- e) et sammendrag af planen for de nødvendige udbedrende foranstaltninger, herunder en tidsplan for arbejdet og et skøn over omkostningerne og bestemmelserne om revision

f) den nødvendige varighed af dispensationen.

36. Dispensationer skal gælde så kort tid som muligt og ikke længere end tre år. Hvis de forhold, der førte til dispensationen, stadig er gældende efter denne første periode, kan medlemsstaterne forlænge dispensationen for en supplerende periode på højst tre år, mod at oplyse Kommissionen herom. Under særlige omstændigheder kan medlemsstaterne sende Kommissionen en ansøgning om en tredje dispensation for en periode på højst tre år.

37. Medlemsstaterne skal inden to måneder give Kommissionen meddelelse om dispensationer, der vedrører et stort vandforsyningsområde. Dispensationer, der vedrører et lille vandforsyningsområde er det først nødvendigt at give meddelelse om fra og med anden dispensation.

38. Da Ungarns tredje dispensation udløb ved udgangen af 2012, overholdt næsten 80 % af de vandforsyningsområder, der havde dispensation (289 ud af 365), stadig ikke direktivet. Efterhånden begyndte de foranstaltninger, de ungarske myndigheder havde truffet for at rette op på forholdene i de områder, der havde dispensation, at give resultater. I april 2016 overholdt 66 vandforsyningsområder ud af 365 ikke drikkevandsdirektivet. I mellemtiden indledte Kommissionen på grund af den forpassede frist en traktatbrudssag mod Ungarn i maj 2016.

39. Rumænien havde også i tiltrædelsestraktaten fået dispensationer²⁹, som varede enten til udgangen af 2010 eller til udgangen af 2015. Siden tiltrædelsen har Rumænien givet Kommissionen meddelelse om syv efterfølgende dispensationer (dvs. forlængelser) med frist mellem 2014 og 2018. Men ifølge det rumænske sundhedsministerium var der ved udgangen af 2015 stadig 335 vandforsyningsområder, der leverede vand til ca. 762 000 mennesker (ca. 3,8 % af hele Rumæniens befolkning), hvor kvalitetsstandarderne stadig ikke var opfyldt fuldt ud for så vidt angår en række parametre. Ifølge de rumænske myndigheder er der planer om gennem det operationelle program "Store infrastrukturer", det nationale program for udvikling af landdistrikter og det nationale program for

---

²⁹ Bilag VII, kapitel 9 Miljø, del C - Vandkvalitet (EUT L 157 af 21.6.2005, s. 166-171).

---

lokaludvikling at gennemføre yderligere foranstaltninger i perioden 2014-2020 for at sikre, at drikkevandsdirektivet bliver overholdt.

40. I Bulgarien er der hidtil ikke givet dispensationer. Alligevel er der ifølge det bulgarske sundhedsministerium flere områder, der har problemer med overholdelsen. De alvorligste vedrører nitrat/nitrit og berører ca. 300 små vandforsyningsområder. For ca. 150 af disse vedkommende er den manglende overholdelse vedvarende og relateret til landbrugsmetoder³⁰. Som følge heraf kan det anslås, at ca. 124 000 mennesker, dvs. 1,7 % af den samlede befolkning, bruger drikkevand, der ikke fuldt ud opfylder drikkevandsdirektivets krav.

41. Uanset om de tre medlemsstater er omfattet af dispensation, har de alle forbrugere, der stadig ikke har adgang til drikkevand af passende kvalitet. Medlemsstaterne træffer afhjælpende foranstaltninger, men undertiden sker det for sent som i Ungarns tilfælde. I Rumænien bliver der for tiden gennemført sådanne foranstaltninger, men det er for tidligt at udtale sig om effektiviteten af dem.

Mangler i overvågningsordningerne ved drikkevandsdirektivet

Nogle medlemsstater rapporterer overvågningsdata for sent

42. De tre sammenfattende rapporter (jf. punkt 5-7), der dækker årene 2002-2013, blev offentliggjort med en gennemsnitlig forsinkelse på over 17 måneder. **Tabel 2** viser fristen og den faktiske dato for offentliggørelsen af de sammenfattende rapporter, der dækker årene 2002-2013.

---

³⁰ For detaljerede oplysninger om vandforurening på grund af landbrugsmetoder henvises der til Revisionsrettens særberetning nr. 23/2015 og nr. 3/2016.

Table 2 - Frist og faktisk dato for offentliggørelsen af de sammenfattende rapporter

Sammenfattende rapport	Frist	Dato for offentliggørelse	Forsinkelse
2002-2004	November 2006	December 2007	13 måneder
2005-2007	November 2009	December 2011	25 måneder
2008-2010	November 2012	Juni 2014	19 måneder
2011-2013	November 2015	Oktober 2016	11 måneder

43. Ifølge en undersøgelse offentliggjort i 2013³¹ skyldtes forsinkelserne, at oplysningerne fra medlemsstaterne var komplekse (med hensyn til antal parametre og omfang af detaljerede oplysninger), hvad der førte til, at medlemsstaternes bidrag var ufuldstændige og kom for sent.

44. For så vidt angår rapporteringsperioden 2011-2013 leverede flertallet af medlemsstaterne deres data inden fristens udløb (februar 2015)³². For to medlemsstater (Grækenland og Italien) krævede det imidlertid op til seks måneder mere at levere dataene, og én medlemsstat, Ungarn, afsluttede først sin rapportering i april 2016, dvs. over et år senere end krævet.

De besøgte medlemsstater har ikke opfyldt alle overvågningsforpligtelserne

45. Drikkevandsdirektivet åbner mulighed for at reducere eller udelade overvågningen af bestemte parametre, navnlig indikatorparametre. Generelt kan en medlemsstat reducere antallet af stikprøver, der skal kontrolleres for bestemte parametre, hvis:

de værdier, der er fremkommet ved prøver udtaget i mindst to på hinanden følgende år, er konstante og signifikant bedre end grænseværdierne

---

³¹ "Development of a Concept for the Future of Reporting under the Drinking Water Directive" - kritisk analyserapport, maj 2013.

³² <http://rod.eionet.europa.eu/obligations/171/deliveries>.

ingen faktor formodes at kunne forårsage en forringelse af vandets kvalitet efter det sted, hvor stikprøven er taget³³.

46. Med gennemførelsen af Kommissionens direktiv (EU) 2015/1787 har medlemsstaterne mulighed for at afvige fra parametrene og prøveudtagningshyppighederne, forudsat at der gennemføres en risikovurdering³⁴ (jf. punkt 61-63).

47. De nationale lovgivninger i de tre besøgte medlemsstater opfylder overvågningskravene i drikkevandsdirektivet. Vi konstaterede imidlertid en række eksempler på manglende overholdelse i den faktiske overvågning. Den treårige rapportering angiver den procentuelle andel af store vandforsyningsområder, der er blevet overvåget for hver parameter. I rapporteringen vedrørende 2011-2013 konstaterede vi i alle tre besøgte medlemsstater, at ikke alle parametre var blevet overvåget i alle store vandforsyningsområder, uden at dette blev begrundet eller forklaret med henvisning til eventuelle overvågningsundtagelser. Således blev det rapporteret, at sporstoffer³⁵ i gennemsnit blev overvåget i 81 % af de store vandforsyningsområder i Bulgarien og Ungarn og i kun 41 % af de store vandforsyningsområder i Rumænien.

48. Det blev også bekræftet i forbindelse med nogle af de undersøgte projekter finansieret under EFRU/Samhørighedsfonden, hvor vi konstaterede, at overvågningen ikke var udført i overensstemmelse med drikkevandsdirektivet. Specielt var der kontrolleret færre parametre end krævet i drikkevandsdirektivet.

49. I Bulgarien anerkender de nationale myndigheder problemet med utilstrækkelig overvågning. Som anført i den bulgarske nationale rapport om miljøet for 2012 opfylder hovedparten af vandværksoperatørerne ikke drikkevandsdirektivets overvågningskrav - for så vidt angår en række parametre (såsom benzo(a)pyren, antimon, kviksølv og flerringede

---

³³ Drikkevandsdirektivet, tabel B1, note 4. Disse bestemmelser vil blive erstattet af det nye bilag II til drikkevandsdirektivet som ændret ved Kommissionens direktiv (EU) 2015/1787 (EUT L 260 af 7.10.2015, s. 6), som medlemsstaterne skal have gennemført senest i oktober 2017.

³⁴ Kommissionens direktiv (EU) 2015/1787 af 6. oktober 2015 om ændring af bilag II og III til Rådets direktiv 98/83/EF om kvaliteten af drikkevand (EUT L 260 af 7.10.2015, s. 6).

³⁵ Arsen, bor, kadmium, krom, kobber, kviksølv, nikkel, bly, antimon og selen.

---

aromatiske kulbrinter) - med hensyn til mængde og frekvens³⁶. Desuden blev ikke alle de store vandforsyningsområder overvåget for alle parametrene. Ovennævnte parametre blev i gennemsnit overvåget i kun 66 % af de store vandforsyningsområder.

50. Desuden blev nogle parametre såsom krom, jern og enterokokker ifølge foreløbige data for 2014 og 2015 ikke overvåget i alle de små vandforsyningsområder: Jern blev overvåget i ca. 90 % af de små vandforsyningsområder, og krom og enterokokker i ca. 80 % af de små vandforsyningsområder. Da de små vandforsyningsområder i Bulgarien forsyner ca. 1,7 millioner mennesker³⁷, betyder det, at ca. 330 000 mennesker blev forsynet af små vandforsyningsområder, der ikke var kontrolleret for enterokokker. Samtidig var niveauet af manglende overholdelse i de kontrollerede små vandforsyningsområder på over 2 %.

51. Ifølge de bulgarske myndigheder mangler der laboratorier med tilstrækkelig kapacitet: Kun i seks af de regionale sundhedsinspektoraters 28 laboratorier kan der foretages fuldstændig kontrol af stikprøverne, og kun i to af dem kan der kontrolleres for bromat. Under det operationelle program "Miljø" for 2014-2020 er der iværksat en procedure for forbedring af de regionale sundhedsinspektoraters analysekapacitet.

Ved EEA's kontrol af medlemsstaternes rapportering om regeloverholdelse blev der ikke konstateret uoverensstemmelser

52. På vegne af Kommissionen efterprøver EEA medlemsstaternes data om overvågningen af regeloverholdelsen. EEA's skrivebordsefterprøvelse omfatter ikke kontrol på stedet og har dermed et begrænset omfang. I nogle tilfælde kunne EEA ved hjælp af rimelighedskontrol have opdaget uoverensstemmelser i medlemsstaternes rapportering:

- unøjagtigheder med hensyn til det samlede antal analyser (og dermed overskridelsesfrekvensen) for parameteren "coliforme bakterier" i Rumænien (jf. **tekstboks 4**)

---

³⁶ Den bulgarske nationale rapport om miljøet for 2012, s. 102.

³⁷ "Overview of the drinking water quality in Bulgaria, reporting 2011-2013 under DWD", s. 12.

- en fejl ved parameteren "nitritter" i Bulgarien, som faktisk refererer til parameteren "nitrater".

Tekstboks 4 - Eksempel på uoverensstemmelser i medlemsstaternes rapportering om overensstemmelse med drikkevandsdirektivet, som EEA kunne have opdaget

I rapporteringen for 2011-2013³⁸:

- er det samlede antal analyser rapporteret for 2013 for parameteren coliforme bakterier 7 717³⁹
- er overskridelsesfrekvensen for denne parameter på ca. 15,5 %.

I den årlige rapport om kvaliteten af drikkevand for 2013⁴⁰ præciseres det imidlertid korrekt, at:

- det samlede antal analyser for parameteren coliforme bakterier for 2013 var 67 475
- den korrekte overskridelsesfrekvens derfor var på ca. 1,8 %.

Da det samlede antal rapporterede analyser for parameteren coliforme bakterier for 2011 og 2012 var henholdsvis 65 871 og 71 877, og det rapporterede antal for 2013 kun var ca. en tiendedel af disse tal, kunne denne fejl let være blevet opdaget.

Det gælder også for flere andre parametre såsom jern, mangan og kolonitælling, at det antal analyser, der rapporteres i resultaterne af rapporteringen vedrørende 2011-2013 - og dermed også overskridelsesfrekvensen - afviger fra, hvad der blev offentliggjort i den årlige rapport for 2013.

Der mangler oplysninger om opfyldelsen af overvågningskravene vedrørende små vandforsyningsområder

53. Små vandforsyningsområder leverer drikkevand til ca. 65 millioner mennesker i EU. På grundlag af 2010-data anslog Kommissionen, at over en tredjedel af de små

³⁸ "Overview of the drinking water quality in Romania - Results of the reporting 2011-2013 under the Drinking Water Directive 98/83/EC".

³⁹ Tabel 3-2.

⁴⁰ "Calitatea apei distribuite în sistem centralizat în zonele cu peste 5000 de locuitori sau cu un volum de distribuție de peste 1000mc/zi în anul 2013 (ZAP mari) – Raport sintetic", offentliggjort på det nationale center for overvågning af fællesskabsmiljørisici websted.

vandforsyningsområder i EU som helhed ikke blev overvåget ordentligt, eller at det leverede drikkevand ikke overholdt alle kvalitetsstandarderne⁴¹. I 2010 var den procentuelle andel af de små vandforsyningsområder, der ikke blev overvåget ordentligt i de tre besøgte medlemsstater, høj: 44 % i Rumænien, 60 % i Ungarn og næsten 100 % i Bulgarien, sammenlignet med EU-gennemsnittet på 27 %.

54. For rapporteringsperioden 2011-2013 oplyste ca. halvdelen af medlemsstaterne om de små vandforsyningsområder og rapporterede en samlet overholdelse (omfattende alle parametre) på over 98 %⁴². Kommissionen fulgte op på regeloverholdelsen i små vandforsyningsområder med en spørgeundersøgelse i sommeren 2016. 21 medlemsstater svarede på undersøgelsen og bekræftede en samlet overholdelse med hensyn til mikrobiologiske indikatorer på 98 %.

55. Ifølge drikkevandsdirektivet er det imidlertid ikke obligatorisk at rapportere om små vandforsyningsområder. Kommissionen kan ikke kontrollere, om overvågningen sker på den måde, der rapporteres, og må gå ud fra, at medlemsstaterne rapporterer i god tro, i overensstemmelse med princippet om loyalt samarbejde⁴³.

56. Det er dog mindre klart, om det faktisk forholder sig sådan, og Kommissionen har i de seneste år taget en række initiativer til at tilskynde medlemsstaterne til at overvåge deres små vandforsyningsområder nøje. I 2011 offentliggjorde Kommissionen en undersøgelse af gennemførelsen af en risikovurdering vedrørende små vandforsyninger⁴⁴. Desuden udsendte Kommissionen i 2014 et vejledende dokument, der indeholdt bedste praksis for små forsyninger⁴⁵. Udfaldet af denne vejledning med hensyn til forbedret overvågning af små

---

⁴¹ http://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/reporting_en.html og http://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/small_supplies_en.html.

⁴² COM(2016) 666 final, s. 2.

⁴³ Artikel 4, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Union.

⁴⁴ "Towards a Guidance Document for the implementation of a risk-assessment for small water supplies in the European Union, Overview of best practices". November 2011.

⁴⁵ "Small drinking water supplies: a "Framework for action" to improve management" - ISBN 978-92-79-44633-7 (<http://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/pdf/Small%20drinking%20water%20supplies.pdf>).

---

vandforsyningsområder vil først vise sig, når medlemsstaterne hen imod begyndelsen af 2018 indsender deres data for den næste rapporteringsperiode (2014-2016).

Forbrugeroplysning om kvaliteten af drikkevand er ikke lettilgængelig

57. Medlemsstaterne skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at forbrugerne har adgang til tilstrækkelige, ajourførte oplysninger om drikkevandets kvalitet⁴⁶. I de tre besøgte medlemsstater er dette krav korrekt omsat til national lovgivning.

58. Vi noterede imidlertid, at Kommissionen ikke offentliggjorde nogen vejledning til medlemsstaterne om, hvordan de skulle opfylde dette krav i drikkevandsdirektivet. En evalueringsundersøgelse fra 2016 konstaterede, at praksis med hensyn til at stille sådanne oplysninger til rådighed for kunderne er væsentlig forskellige fra medlemsstat til medlemsstat og endog fra vandleverandør til vandleverandør i én og samme medlemsstat⁴⁷.

59. For så vidt angår de undersøgte projekter under EFRU/Samhørighedsfonden konstaterede vi, at forbrugerne ikke altid har let adgang til sådanne oplysninger, medmindre borgerne selv kræver det, eller i tilfælde af ulykker på vandnettet. I Ungarn stammer de oplysninger, forbrugerne har adgang til i 2017, fra 2014⁴⁸. I ét projekt i Bulgarien⁴⁹ og ét i Rumænien⁵⁰ var de oplysninger, forbrugerne havde adgang til, dateret 2015. I forbindelse med et andet projekt i Rumænien⁵¹ blev oplysningerne slet ikke offentliggjort, men kun udleveret på anmodning. I dette tilfælde blev vandværksoperatørens websted ajourført

---

⁴⁶ Drikkevandsdirektivets artikel 13.

⁴⁷ "Study supporting the revision of the EU Drinking Water Directive, Evaluation Report", Ecorys, maj 2016.

⁴⁸ I Ungarn oplyses offentligheden på den nationale folkesundheds- og lægetjenestes ("ÁNTSZ") websted (www.antsz.hu) og på det nationale institut for miljørelateret sundheds ("OKI's") websted (<https://oki.antsz.hu>). Webstederne besøgt den 25. januar 2017.

⁴⁹ Projektet BG161PO005-1.0.06-0073-C0001, kommunen Panagyurishte.

⁵⁰ Projektet CCI 2007RO161PR003, amtet Călărași.

⁵¹ Projektet CCI 2009RO161PR005, regionen Constanța.

---

efter revisionsbesøget, og pr. februar 2017 er der blevet offentliggjort data, der dækker året 2016.

En revision af drikkevandsdirektivet er medtaget i Kommissionens arbejdsprogram for 2017

Kommissionens gennemgange i 2003, 2008 og 2013 førte til en første revision af drikkevandsdirektivet i oktober 2015

60. Mindst hvert femte år tager Kommissionen bilagene til direktivet op til behandling på baggrund af den videnskabelige og tekniske udvikling og skal om nødvendigt fremsætte ændringsforslag⁵². Den første behandling fandt sted i 2003. I forbindelse med den behandling tilrettelagde Kommissionen en høring af repræsentanter for sundheds- eller miljøministerier, vandorganisationer og forskningsgrupper, der fremhævede, at der burde lægges større vægt på mikrobiologisk overvågning, fordi forbrugerne oftere rammes af infektioner end af forgiftninger.

61. I 2008 bestilte Kommissionen i forbindelse med den anden behandling en ekstern undersøgelse vedrørende mulige revisioner af drikkevandsdirektivet⁵³. Undersøgelsen anbefalede, at drinking water safety planning blev integreret i drikkevandsdirektivet. Konceptet drinking water safety planning, som Verdenssundhedsorganisationen (WHO) indførte i 2004, består af en tilgang med samlet risikovurdering og risikostyring, der omfatter alle trin i vandforsyningen fra indvinding til forbruger⁵⁴. Undersøgelsen blev ajourført i 2010 med fokus på drinking water safety planning. Efter disse to undersøgelser konkluderede Kommissionen i november 2010, at der på daværende tidspunkt ikke var behov for en lovgivningsmæssig revision af drikkevandsdirektivet.

---

⁵² Drikkevandsdirektivets artikel 11.

⁵³ Europa-Kommissionens GD for Miljø, "Impact Assessment of possible Revisions to the Drinking Water Directive. Final report", september 2008.

⁵⁴ Verdenssundhedsorganisationen, "Guidelines for Drinking-water Quality", tredje udgave, 2004 (www.who.int).

---

62. Fra og med 2013 afholdt Kommissionen en række møder og workshops i relation til gennemførelsen og den mulige revision af drikkevandsdirektivet med henblik på den tredje behandling⁵⁵. På grundlag af denne tredje behandling besluttede Kommissionen at revidere teksten i bilag II og III til drikkevandsdirektivet.

63. Direktivet, der reviderede bilag II og III til drikkevandsdirektivet, blev vedtaget i oktober 2015, og medlemsstaterne skal gennemføre det i national lovgivning inden for 24 måneder⁵⁶. Det nye bilag II gør det muligt at overvåge drikkevand på en mere fleksibel måde, forudsat at der udføres en risikovurdering efter princippet i den tilgang baseret på vandsikkerhedsplaner, der er fastlagt i WHO's retningslinjer for drikkevandskvalitet. Det vil gøre det muligt at fokusere overvågningsressourcerne, hvor der er størst behov for dem, og når udfaldet af risikovurderingen tillader det, kan det overvejes at reducere overvågningen. Det nye bilag III indeholder bestemmelser om ændrede specifikationer for analysen af parametre.

Kommissionen har peget på et behov for en yderligere revision af drikkevandsdirektivet for at afhjælpe yderligere mangler

64. I december 2014 iværksatte Kommissionen efter det europæiske borgerinitiativ *Right2Water* (jf. punkt 19) og i forbindelse med programmet for målrettet og effektiv regulering (Refitprogrammet) en undersøgelse vedrørende drikkevandsdirektivet. Undersøgelsen, der blev offentliggjort i maj 2016⁵⁷, skulle støtte en evaluering af, om der var behov for at revidere drikkevandsdirektivet.

65. På grundlag af denne undersøgelse vedtog Kommissionen i december 2016 et arbejdsdokument, hvori det konkluderes, at drikkevandsdirektivet opfylder sit formål med

---

⁵⁵ Uformel ekspertgruppe vedrørende gennemførelsen af direktiv 98/83/EF (drikkevandsdirektivet).

⁵⁶ Kommissionens direktiv (EU) 2015/1787.

⁵⁷ "Study supporting the revision of the EU Drinking Water Directive, Evaluation Report", Ecorys, maj 2016.

---

hensyn til at bidrage til beskyttelse af menneskers sundhed⁵⁸. Samtidig peges der også på flere områder, der kan forbedres, blandt andet behovet for:

- at revidere parametrene for i højere grad at tage hensyn til sikkerhedsplanlægningen og den risikobaserede tilgang
- at styrke bestemmelserne i drikkevandsdirektivet for at sikre, at forbrugerne har adgang til ajourførte oplysninger
- at tage fat på spørgsmålet om materialer, der kommer i kontakt med drikkevand.

66. I november 2015 iværksatte Kommissionen en undersøgelse af materialer, der kommer i kontakt med drikkevand. Den blev offentliggjort i marts 2017⁵⁹. Aktuelt er der iværksat en konsekvensanalyse, der forventes at blive offentliggjort ved udgangen af 2017. Den vil være en støtte til Kommissionen i forbindelse med revisionen af drikkevandsdirektivet, der er blevet medtaget i Kommissionens arbejdsprogram for 2017⁶⁰.

67. Derudover iværksatte Kommissionen i december 2015 "Drinking Water Parameter Cooperation Project", der gennemføres af WHO's regionale kontor for Europa. 18-månedersprojektet vil revidere og evaluere den senest tilgængelige dokumentation for at skabe et grundlag for et forslag om en revideret liste over parametre, der skal medtages i bilag I til det reviderede drikkevandsdirektiv⁶¹.

Alle de undersøgte projekter under EFRU/Samhørighedsfonden forbedrede drikkevandet i de berørte områder, men vandspild er stadig et generelt problem

68. Under denne revision undersøgte vi ni projekter under EFRU/Samhørighedsfonden, tre i hver af de besøgte medlemsstater, for at vurdere, i hvilket omfang EU-finansierede projekter

---

⁵⁸ SWD(2016) 428 final, "Refit Evaluation of the Drinking Water Directive 98/83/EC".

⁵⁹ Support to the implementation and further development of the Drinking Water Directive (98/83/EC): Study on materials in contact with drinking water, marts 2017.

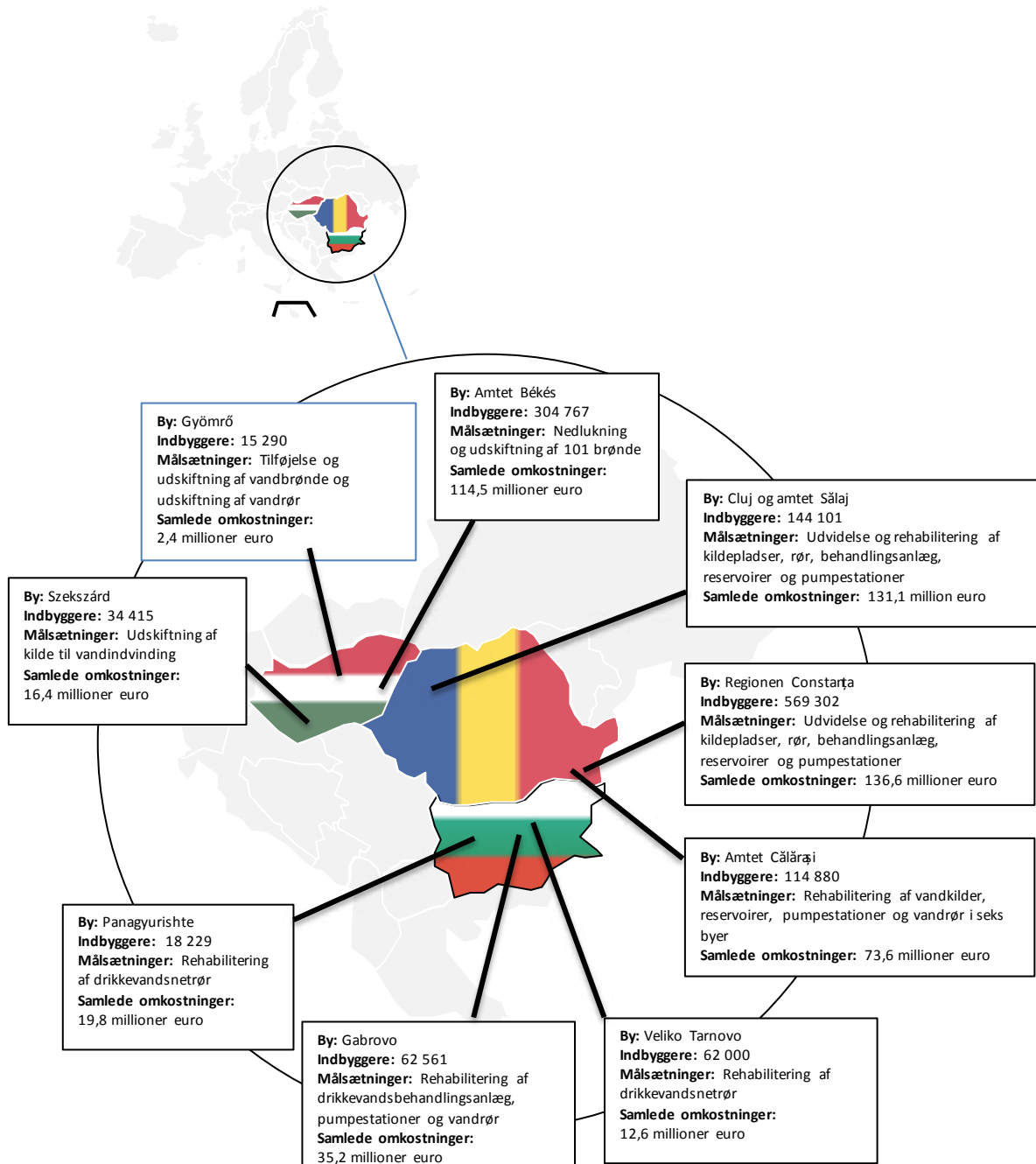
⁶⁰ COM(2016) 710 final af 25.10.2016 "Kommissionens arbejdsprogram 2017 - Realisering af et Europa, der beskytter, styrker og forsvare".

⁶¹ Informationsnote, WHO's regionale kontor for Europa, CIRCABC.

---

bidrager til opfyldelsen af drikkevandsdirektivets mål. **Figur 2** giver en oversigt over de undersøgte projekter. Supplerende oplysninger om hvert enkelt projekt findes i **bilag V**.

Figur 2 - Oversigt over de undersøgte projekter

Kilde: Revisionsretten.

69. Med hensyn til disse projekter kontrollerede vi, om de var velegnede til at forbedre adgangen til drikkevand af god kvalitet eller til at reducere vandspild. Vores vurdering er baseret på:

- en gennemgang af projektdokumentation såsom ansøgninger, tilskudsftaler, endelige rapporter, laboratorieprotokoller og andre dokumenter relateret til projektgennemførelsen
- interviews med vandværksoperatører, projektmodtagere og forvaltningsmyndigheder.

70. Projektmodtagerne var kommuner eller kommunesammenslutninger eller amter. Alle projekterne i Bulgarien og Rumænien var blandede projekter: Ud over drikkevand, drejede de sig også om spørgsmål vedrørende spildevand, som også var et prioriteret område i begge landene.

71. Fem af de ni undersøgte projekter var store projekter. For så vidt angår disse fem projekter var Jaspersinitiativet⁶² (den fælles tekniske tjeneste, der er oprettet mellem Kommissionen, Den Europæiske Investeringsbank og Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling) involveret i projektforberedelsen og ydede uafhængig rådgivning for at bistå modtagerne og de kompetente nationale forvaltninger.

72. For alle de undersøgte projekters vedkommende konstaterede vi, at forholdene før projektgennemførelsen, herunder oplysningerne om vandkvaliteten, den tilsluttede befolkning og forsyningsnettets status (f.eks. infrastrukturens alder og det procentuelle vandspild), var vurderet og beskrevet ordentligt i tilskudsansøgningen.

Samlet set opfyldte de afsluttede undersøgte projekter under EFRU/Samhørighedsfonden de fleste af deres målsætninger, men de var undertiden forsinket

Projekternes resultater

73. Vi kontrollerede de mål og indikatorer, der var fastsat for de afsluttede undersøgte projekter under EFRU/Samhørighedsfonden. Vi konkluderede, at de nåede de vigtigste mål, nemlig at forbedre vandkvaliteten, udvide adgangen til drikkevand eller reducere

---

⁶² Jaspers er et partnerskab for teknisk bistand mellem tre partnere (Europa-Kommissionen, Den Europæiske Investeringsbank og Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling). Den yder uafhængig rådgivning til modtagerlande for at hjælpe dem til at udarbejde store projekter af høj kvalitet, der skal medfinansieres af to europæiske struktur- og investeringsfonde (Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og Samhørighedsfonden).

vandspildet, som det var fastsat i deres respektive cost-benefit-analyser, feasibilityundersøgelser, tilskudsftaler eller projektansøgninger (jf. **tabel 3**).

Tabel 3 - De vigtigste mål for de undersøgte projekter under EFRU/Samhørighedsfonden

Medlemsstat	Vigtigste mål for de undersøgte projekter	Vigtigste aktiviteter i relation til drikkevand
Bulgarien	Forbedring af vandkvaliteten Reduktion af vandspildet	Genopførelse af et vandbehandlingsanlæg og pumpestationer (stort projekt) og udskiftning af gamle rør.
Ungarn	Forbedring af vandkvaliteten	Rehabilitering af vanddistributionsnettet og udvikling af nye pumpestationer, opførelse af et forbindelsessystem mellem det eksisterende distributionsnet og de nye vandproduktionsystemer, bygning af nye brønde med henblik på udnyttelse af nye kilder til vandindvinding og opførelse af nye vandbehandlingsanlæg.
Rumænien	Forbedring af vandkvaliteten Udvidelse af adgangen til drikkevand Reduktion af vandspildet	Rehabilitering og opførelse af vandbehandlingsanlæg, bygning af vandbrønde og reservoirer, udvidelse og rehabilitering af distributionsnettet.

74. I Bulgarien blev behandlingsanlægget og pumpestationerne til det store projekt i Gabrovo genopført (jf. **foto 4**). For alle tre projekters vedkommende blev nettets ledninger desuden rehabiliteret, og der blev opnået driftstilladelser.

Foto 4 - Vandbehandlingsanlæg i Gabrovo (Bulgarien)

©Forvaltningsmyndigheden for det operationelle program "Miljø" i Bulgarien.

75. For så vidt angår Ungarn viste resultaterne af prøvningsforløbene en forbedring af vandkvaliteten for alle tre undersøgte projekter. To projekter (Békés og Szekszárd) var imidlertid endnu ikke i drift på tidspunktet for revisionsbesøget. Med hensyn til ét af projekterne (Szekszárd) er der desuden behov for yderligere investeringer for at sikre overholdelse af drikkevandsdirektivet på lang sigt. Det skyldtes dårlig planlægning (jf. **tekstboks 5**).

Tekstboks 5 - Behov for yderligere investeringer i ét projekt under Samhørighedsfonden i Ungarn (Szekszárd)

Den meget lave vandstand i Donau i de seneste år (gennemsnitlig vandstand på 124 cm i 2015 mod 150-250 cm i de forudgående år) medførte jern- og mangankoncentrationer i ubehandlet vand, der var højere end normalt. Det førte til, at nogle stikprøver ikke overholdt kravene for så vidt angår parameteren mangan, og at koncentrationen af jern lå tæt på grænseværdien i det leverede drikkevand. Med henblik på at sikre overholdelse på lang sigt opstod der et behov for yderligere kapacitet til at fjerne jern og mangan, som EU i perioden 2014-2020 vil medfinansiere gennem et projekt til 876 millioner HUF (2,8 millioner euro).

Den vandstand i Donau, der ifølge den projektansvarlige medførte dette forhold, er imidlertid ikke usædvanlig, og de ekstra investeringer kunne være forudset. Der var allerede registreret en tilsvarende lav vandstand i 2003 og 2011⁶³.

---

⁶³ Ungarns tjeneste for hydrologisk varsling (<http://www.hydroinfo.hu>).

Foto 5 - Brønd, der leverer grundvand hidrørende fra floden Donau, Ungarn

Kilde: Revisionsretten.

76. For så vidt angår de tre undersøgte projekter i Rumænien opfyldte projektet i amterne Cluj og Sălaj, hvis mål var at forbedre drikkevandsbehandlingen og -distributionen, sine mål, mens projektet i Călărași kun delvis opfyldte sine (jf. **tekstboks 6**).

Tekstboks 6 - Delvis målopfyldelse i et rumænsk projekt (Călărași)

Et af målene for projekterne var at reducere vandspild til 19 %. Målet for resultatindikatoren "fysisk vandspild" blev ikke nået, fordi vandspildet forud for projektet var anslået for lavt. Overslagene (34 %) refererede i virkeligheden kun til vandspild i distributionsnettet og var baseret på data fra 2006-2007, hvor målesystemet for vandindvinding, -pumpning og -distribution ikke var på plads, og ikke alle kunderne blev målt.

Ved projektafslutningen (juli 2016) rapporteredes der vandspild på ca. 56 %. Ved udgangen af 2016 var vandspildet reduceret til under 51 %. Den værdi, der er rapporteret efter projektet, repræsenterer vandspildet i hele vandsystemet inklusive udvinding og behandling. En medvirkende årsag til den høje vandspildsværdi, der blev rapporteret i den endelige rapport, er, at en bygge- og anlægskontrakt, der var forventet opfyldt i marts 2013, først blev indgået i juni 2016, fordi den virksomhed, der oprindeligt fik tildelt kontrakten, blev insolvent.

Med hensyn til målet forbedring af drikkevandets kvalitet viste resultaterne af de kontroller, der blev udført efter gennemførelsen af projektet, at vandkvaliteten opfyldte den krævede standard i alle kommunerne bortset fra én (Lehliu), hvor analyserne vedrørende frit tilbageværende klor og ammonium i 2015 rapporterede værdier over grænseværdierne i henholdsvis over 9 % og næsten 17 % af tilfældene. Ifølge projektmodtageren blev disse parametre overskredet i sommeren (juli og august), hvor mængderne af vand, der blev behandlet til drikkebrug, nåede anlæggets maksimumskapacitet, og dosen til forbehandling med klor ikke var tilstrækkelig.

77. Det tredje projekt, i regionen Constanța, nåede også sine outputindikatorer vedrørende rehabilitering eller opførelse af den fysiske infrastruktur⁶⁴, men opfyldelsen af resultatmålene vil først kunne verificeres, når den del af anlægsarbejdet, der finansieres under perioden 2014-2020, afsluttes i 2019 (jf. punkt 79).

Foto 6 - Laboratorieanalyser i Călărași (Rumænien)

Kilde: Revisionsretten.

---

⁶⁴ Antal km overførings- og distributionsrør samt rehabilitering eller bygning af brønde, reservoirer, pumpestationer samt klorings- og behandlingsanlæg.

---

78. Projektmodtagerne i Bulgarien skulle på afslutningsstadiet rapportere til deres forvaltningsmyndigheder om output og den finansielle gennemførelse af projekterne, men ikke om projekternes konsekvenser. Således var vandspild og driftsafbrydelser de drikkevandsrelaterede problemer, som projekterne i Bulgarien var planlagt til først og fremmest at løse. Alligevel indeholdt tilskudsaftalerne ingen specifikke indikatorer vedrørende disse to aspekter. Vores revision kunne imidlertid bekræfte, at alle de undersøgte projekter under EFRU/Samhørighedsfonden bidrog til at reducere vandspild og driftsafbrydelser.

Forsinkelser i projektgennemførelsen

79. Alle de undersøgte projekter i Ungarn og Rumænien sluttede senere end planlagt. De ungarske projekter sluttede med en forsinkelse på mellem seks og otte måneder i forhold til den tidsramme, der var fastsat i de oprindelige tilskudsftaler. To af de tre rumænske projekter var over 30 måneder forsinket. Det tredje projekt, som forventedes færdigt i november 2015, blev forlænget til programperioden 2014-2020, fordi entreprenøren blev insolvent, og afslutningsdatoen forventes nu at være udgangen af 2019. Forholdene var kendelig bedre i Bulgarien, hvor to af projekterne blev afsluttet med en lille forsinkelse på tre måneder og det tredje til tiden.

Finansiell gennemførelse af projekterne

80. I Ungarn holdt kun ét af de undersøgte projekter sig inden for de oprindelige overslag. For så vidt angår de to andre undersøgte projekter (Békés og Szekszárd) var de endelige omkostninger over 20 % og 9 % højere end de samlede omkostninger, der var fastsat i tilskudsftalen. I begge tilfælde hang stigningerne sammen med, at byggeomkostninger efter et offentligt udbud blev højere end anslået. Forvaltningsmyndigheden godkendte disse omkostningsstigninger og ændrede tilskudsftalen flere gange. Det førte også til tilsvarende stigninger i EU-finansieringen.

81. På den anden side var omkostningerne i forbindelse med de undersøgte projekter i Bulgarien og Rumænien væsentlig lavere (mellem 19 % og 33 %) end det beløb, der var budgetteret med i tilskudsftalen. Det skyldtes navnlig besparelser i de offentlige udbud. For

---

så vidt angår ét stort projekt i Bulgarien (Gabrovo) skyldtes reduktionen af omkostningerne også omlægning af projektets omfang (jf. **tekstboks 7**).

Tekstboks 7 - Reduktion af omkostningerne i et stort projekt i Bulgarien (Gabrovo)

I den cost-benefit-analyse, der var vedlagt projektansøgningen, var der ukorrekt antaget en stigning i vandforbruget, som ville følge af en befolkningstilvækst. I virkeligheden faldt indbyggertallet. På grundlag af denne ukorrekte antagelse var både de nødvendige vandmængder og den krævede investering til vandbehandlingsanlægget ansat for højt i forslaget. Under gennemførelsen af projektet blev projektplanlægningen justeret, så det demografiske scenario og vandforbruget blev mere realistiske. Sammen med besparelser i de offentlige udbud resulterede dette i en omkostningsreduktion på 33 %.

Spildet i drikkevandsforsyningssystemet er stadig stort

82. Vandspild er navnlig vand, der siver ud fra systemet, før det når den endelige forbruger (teknisk eller fysisk spild), og vand, der forbruges uden at blive ført behørigt på regning, f.eks. via ulovlige tilslutninger eller ukorrekt forbrugsmåling (handelsmæssigt eller tilsyneladende spild)⁶⁵. Mens førstnævnte øger fremstillingsomkostningerne unødigt (fordi der skal fremstilles mere vand end nødvendigt), betyder sidstnævnte tab af indtægter. Vandspild anslås normalt på grundlag af en afstemning mellem vandtilstrømning og vandafstrømning i systemet.

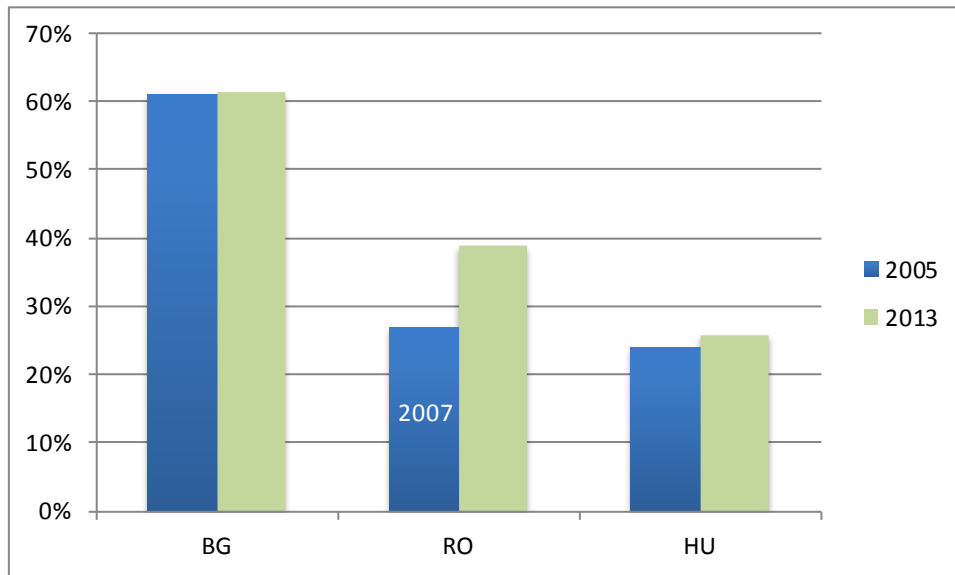
83. Ifølge en rapport fra Verdensbanken fra 2015⁶⁶ var det gennemsnitlige niveau for vandspild i EU i 2012 ca. 34 %. Blandt de besøgte medlemsstater rapporterer kun Ungarn en lavere procent (24 %). Rumænien rapporterer vandspild i størrelsesordenen 40 %, og Bulgarien over 60 % (jf. **figur 3**). I alle tre medlemsstater er vandspildet faktisk steget fra 2005 (eller - for Rumæniens vedkommende - 2007) til 2013. Stigningen i rapporteret

⁶⁵ Den tekniske term er "ikke-indtægtsgivende vand" (non-revenue water), da dette vand ikke (kan) faktureres. Af forenklingshensyn, og fordi vandværksoperatører ikke altid oplyser i detaljer om de forskellige kategorier af ikke-indtægtsgivende vand, anvender vi termen "vandspild" overalt i denne beretning.

⁶⁶ "Water and Waste water Services in the Danube region", maj 2015 (<http://sos.danubis.org/>).

vandspild, og navnlig i Rumænien, skyldes især den forbedrede vandmåling, der giver en nøjagtigere måling af udsivning.

Figur 3 - Vandspild (%) - Bulgarien, Rumænien og Ungarn

NB: For Rumæniens vedkommende vedrører tallene 2007.

Kilde: Medlemsstaterne (ministerier, nationale statistiske kontorer og vandværkssammenslutninger).

84. Vedrørende perioden 2014-2020 pegede Kommissionen for de tre besøgte landes vedkommende på behovet for at gøre vandforbruget mere effektivt, herunder reducere vandspild⁶⁷. Hertil kommer, at Kommissionen i 2015 offentliggjorde et EU-referencedokument om gode praksis for håndtering af udsivning for at hjælpe medlemsstaterne til at afhjælpe sådanne problemer og for at vejlede i udformning af politikker til effektivisering af vandforbruget i forsyningsvirksomheder i hele EU⁶⁸. For

⁶⁷ Landespecifikke positionspapirer vedrørende Bulgarien - Ref. Ares(2012)1273775-26/10/2012, Ungarn - Ref. Ares(2012)1286381-30/10/2012 og Rumænien - Ref. Ares(2012)1240252-19/10/2012.

⁶⁸ Andre tematiske dokumenter fra CIS "Good Practices on Leakage Management", 2015, ISBN 978-92-79-45069-3 (http://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/facts_figures/guidance_docs_en.htm).

Bulgariens vedkommende er behovet for at forbedre vandforvaltningen også siden 2012 blevet understreget i Rådets landespecifikke henstillinger⁶⁹.

85. I Ungarn gennemførte vandværkssammenslutningen en benchmarking i 2008, hvor det konkluderedes, at det gennemsnitlige vandspild i Ungarn var ca. 15-17 % i 2008 (ca. 10-13 % for så vidt angår de tjenesteydere, der klarede sig bedst, og 40 % for så vidt angår dem, der klarede sig værst). I programperioden 2007-2013 var reduktion af vandspildet til under 20 % et af udvælgelseskriterierne for EU-medfinansierede projekter.

86. I Rumænien anses vandspildet i nettet for acceptabelt, hvis det er under 15 % af den samlede mængde, der ledes ind i distributionssystemet⁷⁰. Hvor det er hensigtsmæssigt, er rehabiliterings- eller moderniseringsarbejde obligatorisk, hvis vandspildet (fra indvinding til forbruger) er på over 20 %. På grund af den begrænsede finansiering i programperioden 2007-2013 blev øget adgang til vand og dermed udvidelse af vandnettet imidlertid prioriteret højere.

87. Bulgariens vandspild på 60 % er meget stort sammenlignet med vandspildet i andre EU-lande. For hver enkelt vandværksoperatør er der med hensyn til vandspild fastsat individuelle mål, som skal være opfyldt senest i 2021. Der er også et nationalt mål på 49 %, der skal være nået senest i 2026⁷¹. Hertil kommer, at strategien for vandforsyning og sanitet for 2014-2023 fastsætter det mål, der på nationalt plan skal nås med hensyn til vandspild senest i 2039, til 30 %⁷².

88. **Tabel 4** viser forholdene med hensyn til vandspild før og efter gennemførelsen af de undersøgte projekter. Alle de ni undersøgte projekter under EFRU/Samhørighedsfonden

---

⁶⁹ Rådets henstillinger 2012/C 219/03, 2013/C 217/03, 2014/C 247/02, 2015/C 272/08 og 2016/C 299/08.

⁷⁰ Artikel 116 i bilaget til tilsynsmyndighedens kendelse 88-2007.

⁷¹ Afgørelse truffet af den statslige tilsynsmyndighed ПК-1/22.6.2016.

⁷² Strategi for udvikling og forvaltning af vandforsynings- og sanitetssektoren i Republikken Bulgarien 2014-2023 (godkendt ved ministerrådets afgørelse nr. 269 af 7. maj 2014) (<http://www.mrrb.government.bg/?controller=articles&id=5265>).

---

bortset fra ét førte til en reduktion af vandspildet (jf. punkt 76 og **tekstboks 6**). Ifølge senere oplysninger er vandspildet i dette projekt imidlertid faldet siden afslutningen af projektet.

Table 4 - Vandspild før og efter gennemførelsen af de undersøgte projekter

Medlemsstat	Projekter	Vandspild før projektet	Mål	Vandspild efter projektet
Bulgarien	Projekt 1 (Gabrovo) ¹	73 %	39 %	44 %
	Projekt 2 (Veliko Tarnovo) ¹	70 % (i projektområdet)	20 %	20 % (i projektområdet)
	Projekt 3 (Panagyurishte) ¹	60 % (i projektområdet)	Ikke fastsat	44 % (i projektområdet)
Ungarn	Projekt 1 (Békés)	30 %	Ikke fastsat	28 %
	Projekt 2 (Szekszárd)	13 %	Ikke fastsat	10,9 %
	Projekt 3 (Gyömrő)	8,8 %	Ikke fastsat	7,7 %
Rumænien	Projekt 1 ¹ (Călărași)	34 % (i distributionssystemet)	19 %	50,4 % (for hele systemet, inklusive indvinding og behandling)
	Projekt 2 ¹ (Constanța)	64 %	45,2 %	44 %
	Projekt 3 ¹ (Cluj)	42 %	36 %	36,9 %

¹ Disse projekter omfattede fornyelse af en del af nettet, men der foreligger kun data vedrørende vandspild for hele nettet.

Det er stadig behov for betydelige midler ud over EU-medfinansieringen for at give adgang til kvalitetsdrikkevand og sikre, at EU-finansierede investeringer kan opretholdes, som de bør

89. Vi vurderede, om de besøgte medlemsstater afdækkede de supplerende finansieringsbehov med henblik på at sikre forsyning af drikkevand af god kvalitet til deres borgere, og i hvilken udstrækning denne finansiering kan ydes i form af nationale offentlige og private midler. Desuden undersøgte vi, om der blev taget skyldigt hensyn til princippet om omkostningsdækning ved fastsættelsen af vandpriserne, så den eksisterende infrastruktur kan opretholdes, som den bør.

Investeringsunderskuddet for de tre besøgte medlemsstater frem til 2020 anslås til 6 milliarder euro

90. Den finansielle støtte fra EU-budgettet bør ikke erstatte nationale offentlige udgifter⁷³. Det betyder, at der skal være tilstrækkelige nationale offentlige og private ressourcer til rådighed til at sikre et passende investeringsniveau på lang sigt og til at opretholde den infrastruktur, der allerede er etableret ved hjælp af EU-finansiering, eftersom den er udelukket fra fremtidig EU-finansiering.

91. Desuden kan én og samme udgift kun få støtte fra én EU-fond eller ét EU-instrument⁷⁴. For så vidt angår drikkevandsprojekter, der anses for indtægtsskabende, kan der kun finansieres støtteberettigede udgifter minus den potentielle nettoindtægt. Ved beregningen af nettoindtægten tages der hensyn til ikke blot likviditetstilførsel, men også likviditetsforbrug, såsom omkostninger til drift (inklusive vedligeholdelse) og til erstatning af investeringen over en specifik referenceperiode.

92. Samlet set var tildelingerne til drikkevandsrelaterede investeringer under EFRU/Samhørighedsfonden i EU-13-medlemsstaterne på ca. 4 milliarder euro i programperioden 2007-2013, og der regnes med ca. 3,4 milliarder euro til programperioden 2014-2020. Tildelingerne fra EFRU/Samhørighedsfonden til drikkevandsrelaterede projekter i de tre besøgte medlemsstater i programperioderne 2007-2013 og 2014-2020 udgør i alt ca. 3,7 milliarder euro (**tabel 5**).

---

⁷³ Artikel 95, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

⁷⁴ Artikel 65, stk. 11, i forordning (EU) nr. 1303/2013.

Table 5 - Tildelinger under EFRU/Samhørighedsfonden til drikkevandsrelaterede projekter i Bulgarien, Ungarn og Rumænien

Beløb (millioner euro)	2007-2013	2014-2020	I alt
Bulgarien	166	145	311
Ungarn	529	216	745
Rumænien	1 388	1 261	2 649
I alt	2 083	1 622	3 705

93. I 2014 vedtog Bulgarien strategien for vandforsyning og sanitet for 2014-2023⁷⁵ med det mål at forbedre kvaliteten af vandforsyningen og opfylde EU's miljøstandarder. I dette dokument er behovet for investeringer i drikkevand (indvinding, behandling, transport og distribution) i perioden 2014-2023 anslået til ca. 2,5 milliarder euro (5,0 milliarder BGN). Til sammenligning beløber den EU-finansiering, der er tildelt til drikkevandsrelaterede investeringer i Bulgarien i perioden 2014-2020, sig til ca. 145 millioner euro. Det indikerer et investeringsunderskud på ca. 1 600 millioner euro⁷⁶ frem til 2020 for Bulgariens vedkommende.

94. For at sikre overholdelsen af kvalitetsstandarderne og tidsfristerne i drikkevandsdirektivet vedtog myndighederne i Rumænien i 2004 en "gennemførelsesplan vedrørende drikkevandskvaliteten", der pegede på de aktioner, der var nødvendige med hensyn til drikkevandsforsyningen, og de dermed forbundne finansielle behov frem til udgangen af 2015, som blev anslået til 5,6 milliarder euro. I det operationelle program "Store infrastrukturer" for 2014-2020 blev dette beløb senere revideret til 5,8 milliarder euro ud over de investeringer, der allerede var foretaget i perioden 2007-2013 (EU-bidrag på 1,38 milliarder euro). Til sammenligning beløber de EU-midler, der er tildelt til investeringer i relation til drikkevand i Rumænien i perioden 2014-2020, sig til ca. 1,26 milliarder euro. Det

---

⁷⁵ Strategi for udvikling og forvaltning af vandforsynings- og sanitetssektoren i Republikken Bulgarien 2014-2023.

⁷⁶ Behovet for 2 500 millioner euro dækker 10 år, så behovet kan anslås til 250 millioner euro årlig. For de syv år frem til 2020 kan behovet derfor anslås til 1 750 millioner euro, hvorfra der skal trækkes EU-finansieringen på 145 millioner euro.

---

indikerer et investeringsunderskud på ca. 4 540 millioner euro frem til 2020 for Rumæniens vedkommende.

95. Endelig vil der i Ungarn, om end i meget mindre omfang, blive behov for supplerende nationale eller andre midler for at opfylde behovet for at forbedre vandkvaliteten. Ifølge en evaluering foretaget i 2013 blev behovet for investeringer til at forbedre vandkvaliteten i Ungarn frem til 2020 anslået til mellem 415 millioner og 460 millioner euro (130 000-140 000 millioner HUF), mens EU-tildelingen til programperioden 2014-2020 beløber sig til 216 millioner euro (67 634 millioner HUF)⁷⁷. Det indikerer et investeringsunderskud på ca. 244 millioner euro frem til 2020 for Ungarns vedkommende.

Brugerbetalingen er ikke tilstrækkelig til at sikre, at projekterne er bæredygtige

96. Vandforsyningstjenestens finansielle bæredygtighed er sikret, når indtægterne fra denne tjenesteydelse er tilstrækkelige til at dække både drifts- og vedligeholdelsesomkostningerne og kapitalomkostningerne, så der kan foretages nye investeringer. Det er princippet om omkostningsdækning.

97. For både programperioden 2000-2006 og programperioden 2007-2013 er det anført i Kommissionens vejledning, at vandtaksterne mindst skal dække drifts- og vedligeholdelsesomkostningerne og en væsentlig del af afskrivningerne⁷⁸. Afskrivningerne kan betragtes som et udtryk for de omkostninger, det vil kræve at forny infrastrukturen i fremtiden.

98. Med hensyn til programperioden 2014-2020 knytter der sig til godkendelsen af operationelle programmer en forhåndsbetingelse om omkostningsdækning, hvor de forskellige anvendelser af vand skal bidrage rimeligt til at dække vandtjenesteydelsens

---

⁷⁷ Aspekter ved vand- og spildevandsforbedringer - endelig evalueringsrapport nr. 101/2012 - ÖKO Zrt -Budapest, 2013 (Msz.: 101/2012. Ivóvíz és szennyvíz fejlesztések egyes kérdései - Értékelési zárójelentés ÖKO Zrt -Budapest, 2013. Március).

⁷⁸ Med hensyn til programperioden 2014-2020: "Teknisk papir 1 - Anvendelse af forurenere betaler-princippet - Graduering af EF-støttesatserne for infrastrukturtiltag under strukturfondene, Samhørighedsfonden og ISPA" (6.12.99). Med hensyn til programperioden 2007-2013: "Retningslinjer for den metode, der skal anvendes til cost-benefit-analyser", arbejdsdokument 4, 08/2006.

omkostninger⁷⁹. Det er imidlertid op til medlemsstaterne selv at definere, hvad der er et rimeligt bidrag.

99. I Bulgarien dækker indtægterne fra vandtakster i overensstemmelse med strategien for 2014-2023 ikke driftsudgifterne i en lang række bulgarske vandforsyningsselskaber, selv om taksterne er steget siden 2008 (vandforsyningstaksterne steg med 16 % fra 2008 til 2011, fra 1,19 BGN/m³ til 1,38 BGN/m³). I virkeligheden skulle de gennemsnitlige samlede vand- og spildevandstakster ifølge alle de scenarier, der er udviklet i strategien, frem til 2024 stige til ca. det dobbelte af taksterne i 2011 for at opfylde målet om regeloverholdelse og bæredygtighed.

100. Manglende opfyldelse af princippet om omkostningsdækning indebærer en betydelig trussel mod bæredygtigheden af EU-medfinansierede infrastrukturer. F.eks. vil det i Bulgarien i gennemsnit kræve mere end 400 millioner euro (800 millioner BGN) årlig blot at bevare nettet i den nuværende tilstand med hensyn til længde og gennemsnitsalder. Men mellem 2007 og 2011 er der i gennemsnit investeret under 100 millioner euro (200 millioner BGN) årlig⁸⁰.

101. Samtidig skal vandforsyningstjenesterne være socialt overkommelige for forbrugerne. Kommissionen angiver i sin vejledning⁸¹, at 4 % af husstandsindkomsten er en almindeligt accepteret overkommelig sats, hvilket vil sige, at den samlede vandregning (for drikkevands- og spildevandstjenester) gerne må beløbe sig til 4 % af husstandsindkomsten. Der tages hensyn til princippet om prisoverkommelighed i lovgivningen i de tre besøgte medlemsstater. I Bulgarien er prisoverkommeligheden sikret, når fakturaprisen på vandforsyning ikke overstiger 2,5 % af den gennemsnitlige månedlige husstandsindkomst i

---

⁷⁹ Forhåndsbetegnelse 6.1 i forordning (EU) nr. 1303/2013.

⁸⁰ Strategi for udvikling og forvaltning af vandforsynings- og sanitetssektoren i Republikken Bulgarien 2014-2023.

⁸¹ Europa-Kommissionen, "Den nye programmeringsperiode 2007-2013 - Metodologiske arbejdsdokumenter - Arbejdsdokument 4 - Retningslinjer for den metode, der skal anvendes til cost-benefit-analyser", 08/2006.

---

det pågældende distrikt⁸². I Rumænien er det anbefalede generelle overkommelighedsniveau for vandforsyning og sanitet 3,5 % af den gennemsnitlige månedlige husstandsindkomst på nationalt plan (forskelligt for by- og landdistrikter)⁸³. På grundlag af oplysningerne i projektansøgningerne var taksterne fastsat til ca. 2 %-2,5 % af en gennemsnitshusstands nettoindkomst. Endelig er der i Ungarn - selv om princippet om prisoverkommelighed er omtalt i lovgivningen⁸⁴ - ikke fastsat nogen specifik overkommelighedssats.

102. I Bulgarien og Rumænien fastsættes vandforsyningstaksterne af vandværksoperatøren og godkendes af tilsynsmyndighederne⁸⁵. I begge lande indeholder den nationale lovgivning bestemmelser om, at taksterne bør dække omkostningerne ved at levere tjenesteydelsen, sikre tjenestens effektive og sikre funktion, miljøbevarelse og -beskyttelse samt folkesundhed, modvirke overforbrug og fremme kapitalinvesteringer for at sikre respekten for operatørens finansielle autonomi og sikre servicekontinuitet⁸⁶.

103. Hertil kommer, at vandværksoperatører i Rumænien, der gennemfører projekter, der er finansieret med EU-midler, skal oprette en reservefond til vedligeholdelse, erstatning og udvikling for hele investeringsperioden. Den skal suppleres over indtægterne ved vandforsyningstjenesten og skal dermed tages i betragtning i forbindelse med fastsættelsen af taksterne⁸⁷. I to af de tre undersøgte projekter var reservefonden imidlertid ikke taget i betragtning i forbindelse med fastsættelsen af disse takster. Ifølge

---

⁸² Supplerende bestemmelser, paragraf 1, punkt 4, i loven om regulering af drikkevandsforsynings- og kloaktjenesterne.

⁸³ Ifølge den nationale strategi for fremskyndelse af udviklingen af de almennyttige offentlige tjenester, godkendt af GD 246/2006.

⁸⁴ Lov nr. CCIX om offentlige vandforsyningstjenester.

⁸⁵ Energi- og vandtilsynskommissionen i Bulgarien og den nationale tilsynsførende myndighed for de offentlige tjenester i kommuneforvaltningen i Rumænien.

⁸⁶ Bekendtgørelse om regulering af kvaliteten af vandforsynings- og kloaktjenesterne i Bulgarien og lov nr. 241/2006 i Rumænien.

⁸⁷ Artikel 8, stk. 1, i bilaget til ANRSC's kendelse nr. 65/2007 om godkendelse af metoden til fastsættelse, justering eller ændring af priser/takster for offentlige tjenesteydelser inden for vandforsyning og sanitet.

---

vandforsyningsoperatøren i ét af de undersøgte projekter (i Călărași), ville det have ført til så høje omkostninger, at forbrugere i private husholdninger ikke havde haft råd til dem, hvis denne fond var taget i betragtning i forbindelse med takststrukturen. Dette kan bevirke, at vedligeholdelsen ikke lever op til standarden, at installationen umuligt kan erstattes på længere sigt, og at vandinfrastrukturens bæredygtighed trues.

104. I Ungarn kræves der fuld omkostningsdækning, og fra og med 2012 skal de detaljerede krav vedrørende fastsættelse af takster på nationalt plan opstilles ved dekret af den ansvarlige minister⁸⁸. Ved lovbestemmelserne blev det fastsat, at 2012-taksterne højst kunne forhøjes med 4,2 % i forhold til 2011-taksterne. I en senere lov fra 2013⁸⁹ blev det specificeret, at taksten skulle sænkes med 10 % i forhold til 2012-taksterne fra og med juli 2013. Da der siden da endnu ikke er vedtaget noget dekret til fastsættelse af takster, har taksterne været uændrede.

105. For så vidt angår de tre undersøgte projekter i Ungarn var taksterne i 2016 i gennemsnit 15 % lavere end de takster, der blev anført i ansøgningerne, og som blev brugt ved vurderingen af projekterne. Det indebærer, at der måske ikke vil blive opnået omkostningsdækning, at vedligeholdelsen derfor måske ikke vil blive udført ordentligt, samt at der måske ikke er tilstrækkelige reserver til stede til at erstatte udstyr på lang sigt og dermed sikre vandinfrastrukturernes bæredygtighed.

106. Lignende spørgsmål med hensyn til risikoen for, at de genererede indtægter er utilstrækkelige til at sikre driften og vedligeholdelsen af den EU-finansierede infrastruktur, er allerede blevet fremhævet i flere af vores tidligere beretninger⁹⁰.

KONKLUSIONER OG ANBEFALINGER

107. Samlet set konstaterede vi, at adgangen til og forsyningen af kvalitetsdrikkevand er blevet forbedret for borgerne i Bulgarien, Ungarn og Rumænien. Det skyldes i vid

---

⁸⁸ Lov nr. CCIX om offentlige vandforsyningstjenester.

⁸⁹ Artikel 4 i lov nr. LIV (2013) af 1.11.2013.

⁹⁰ Særberetning nr. 9/2010 og nr. 2/2015.

---

udstrækning de betydelige investeringer, der i de seneste år er foretaget under EFRU og Samhørighedsfonden. Alligevel er der stadig områder, hvor det offentlige forsyningsnet leverer borgerne vand, der ikke fuldt ud lever op til de EU-standarder, der er fastsat i drikkevandsdirektivet fra 1998. Hertil kommer, at der er og bliver behov for væsentlige yderligere investeringer af nationale offentlige og private midler for at sikre alle borgerne i disse medlemsstater adgang til vand af god kvalitet og for at sikre, at de EU-finansierede investeringer i vandfaciliteter kan vedligeholdes, som de bør.

Drikkevandsdirektivet fra 1998 var gennemført i de fleste henseender ved udgangen af 2016

108. Kommissionen har nøje overvåget overholdelsen af kravene i drikkevandsdirektivet og indledt traktatbrudssager i alle tre besøgte medlemsstater, når det var nødvendigt. Ungarn og Rumænien fik en række dispensationer da de tiltrådte EU, og senere indførte disse medlemsstater yderligere dispensationer. Medlemsstaterne skal øjeblikkelig oplyse Kommissionen om sådanne dispensationer, når de vedrører store vandforsyningsområder, men først fra anden dispensation i forbindelse med små vandforsyningsområder. I 2016 overholdt de nationale lovgivninger i alle tre besøgte medlemsstater kravene i drikkevandsdirektivet. Alligevel modtager nogle borgere - trods de seneste års betydelige forbedringer af vandkvaliteten i de tre besøgte medlemsstater - stadig drikkevand, der ikke lever op til alle EU-kvalitetsstandarderne (jf. punkt 31-41).

109. Medlemsstaternes rapportering om kvaliteten af drikkevandet, der offentliggøres hvert tredje år, er Kommissionens vigtigste værktøj til at opdage, at parameterværdierne i drikkevandsdirektivet ikke er overholdt. Vi konstaterede en række mangler i de nuværende overvågningsordninger. For det første rapporterer medlemsstaterne for sent de data til EEA, som Kommissionen vurderer gennemførelsen af drikkevandsdirektivet på grundlag af. Således indsendte Ungarn først sine data for rapporteringsperioden 2011-2013 i april 2016, over ét år senere end krævet. For det andet opdagede EEA (der på Kommissionens vegne kontrollerer, at overvågningen foretages efter reglerne) ikke uoverensstemmelserne i de data, medlemsstaterne havde rapporteret for perioden 2011-2013. For det tredje konstaterede vi i alle tre besøgte medlemsstater, at ikke alle de parametre, der ifølge drikkevandsdirektivet skulle overvåges, var blevet det, og at dette ikke blev begrundet eller

---

forklaret med henvisning til eventuelle overvågningsundtagelser. Det blev også bekræftet i forbindelse med nogle af de undersøgte projekter finansieret under EFRU/Samhørighedsfonden, hvor vi konstaterede, at overvågningen ikke var udført i overensstemmelse med drikkevandsdirektivet, og at der var kontrolleret færre parametre end krævet. Endelig er det ifølge drikkevandsdirektivet ikke obligatorisk at rapportere om små vandforsyningsområder. Kommissionen har ikke beføjelser til at foretage kontrolundersøgelser og kan ikke kontrollere, om overvågningen sker, sådan som det rapporteres. Det formodes, at medlemsstaterne rapporterer i god tro i overensstemmelse med princippet om loyalt samarbejde (jf. punkt 42-56).

110. Medlemsstaterne skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at forbrugerne har adgang til tilstrækkelige, ajourførte oplysninger om drikkevandets kvalitet. I de tre besøgte medlemsstater konstaterede vi, at dette krav var korrekt inkorporeret i den nationale lovgivning, men praksis med hensyn til at give kunderne adgang til sådanne oplysninger varierer betydeligt, og generelt får borgerne ikke systematisk ajourførte oplysninger om vandkvaliteten. I dag er der ingen vejledning fra Kommissionen om dette aspekt (jf. punkt 57-59).

111. En revision af drikkevandsdirektivet er medtaget på Kommissionens arbejdsprogram for 2017 med henblik på at få behandlet en række mangler, Kommissionen har konstateret på grundlag af medlemsstaternes rapporteringer og videnskabelig rådgivning (jf. punkt 60-67).

Anbefaling 1

Kommissionen bør på grundlag af den eksisterende rapportering følge op på huller i medlemsstaternes overvågning og håndhæve drikkevandsdirektivets krav i så henseende.

Frist for gennemførelse: ved udgangen af 2018 (ved udgangen af indeværende rapporteringsperiode).

Anbefaling 2

I forbindelse med den aktuelle revision af drikkevandsdirektivet bør Kommissionen tage følgende spørgsmål op på en forholdsmæssigt afpasset måde:

- a) forbedring af medlemsstaternes oplysninger til Kommissionen om dispensationer til små vandforsyningsområder
- b) udvidelse af rapporteringskravene til at omfatte små vandforsyningsområder
- c) regelmæssig rapportering, der sikrer, at der indsamles ajourførte oplysninger om overholdelsen af drikkevandsdirektivet fra medlemsstaterne. Kommissionen bør overveje løsninger såsom alternative IT-værktøjer (f.eks. datahøstning fra nationale forvaltninger) for at gøre rapporteringen nemmere og hurtigere og sikre, at der foreligger ajourførte oplysninger
- d) forbedring af kravene om forbrugeradgang til tilstrækkelige og ajourførte oplysninger om kvaliteten af drikkevandet.

Frist for gennemførelse: ved udgangen af 2017.

Alle de undersøgte projekter under EFRU/Samhørighedsfonden forbedrede drikkevandet i de berørte områder, men vandspild er stadig et generelt problem

112. Samlet set nåede de undersøgte projekter under EFRU/Samhørighedsfonden de vigtigste mål, nemlig at forbedre vandkvaliteten, udvide adgangen til drikkevand eller reducere vandspildet, som det var fastsat i tilkudsaf-talen eller projektansøgningen. Bortset fra ét blev alle de undersøgte projekter under EFRU/Samhørighedsfonden gennemført på den måde, der var mest velegnet til at afhjælpe de identificerede behov. Hertil kommer, at de afsluttede undersøgte projekter under EFRU/Samhørighedsfonden nåede de fleste af deres mål, men undertiden var forsinkede (navnlig i Ungarn og Rumænien). Der blev konstateret omkostninger, der var højere end oprindeligt budgetteret vedrørende to af de tre undersøgte projekter i Ungarn (jf. punkt 73-81).

113. I 2012 var det gennemsnitlige vandspild i Ungarn ca. 24 %, i Rumænien ca. 40 % og i Bulgarien over 60 %. Til sammenligning kan det oplyses, at gennemsnittet for EU var ca. 34 %. I alle tre medlemsstater er vandspildet faktisk steget fra 2005 (eller - for Rumæniens vedkommende - 2007) til 2013. Stigningen i rapporteret vandspild, og navnlig i Rumænien, hænger især sammen med den forbedrede vandmåling, der giver en nøjagtigere måling af udsivning. For Bulgariens vedkommende er behovet for at forbedre vandforvaltningen også siden 2012 blevet understreget i Rådets landespecifikke henstillinger. Alle de ni undersøgte projekter under EFRU/Samhørighedsfonden bortset fra ét førte til en reduktion af vandspildet. Ifølge senere oplysninger er vandspildet i dette projekt imidlertid faldet siden afslutningen af projektet. Samlet set er vandspildet - navnlig i Bulgarien og Rumænien - stadig stort, hvilket indvirker på vandsystemets samlede produktivitet og øger omkostningerne for både forbrugerne og samfundet som helhed. I programperioden 2007-2013 havde kun Ungarn brugt reduktion af vandspildet som udvælgelseskriterium for EU-finansierede projekter (jf. punkt 82-88).

Anbefaling 3

Medlemsstaterne bør kræve, at planer om at nå et bestemt niveau for reduktion af vandspild, inddrages som udvælgelseskriterium vedrørende alle vandfacilitetsprojekter, der gør det muligt at nå nationale mål.

Frist for gennemførelse: ved udgangen af 2017.

Anbefaling 4

Kommissionen bør støtte medlemsstaternes fremme af aktioner, der sigter mod reduktion af vandspild. Det kan den gøre f.eks. ved at lade EU-finansiering omfatte reduktion af vandspild på området drikkevandsinfrastruktur eller ved at gøre oplysningerne om vandspild mere gennemsigtige.

Frist for gennemførelse: med henblik på næste programperiode.

Det er stadig behov for betydelige midler ud over EU-medfinansieringen for at give adgang til kvalitetsdrikkevand og sikre, at EU-finansierede investeringer kan opretholdes, som de bør

114. Der skal være tilstrækkelige nationale offentlige og private ressourcer til rådighed til at sikre et passende investeringsniveau på lang sigt og til at opretholde den infrastruktur, der er etableret ved hjælp af EU-finansiering. Den finansielle støtte fra EU-budgettet bør ikke erstatte en medlemsstats offentlige udgifter. Tildelingerne fra EFRU/Samhørighedsfonden til drikkevandsrelaterede projekter i de tre besøgte medlemsstater i programperioderne 2007-2013 og 2014-2020 udgør i alt ca. 3,7 milliarder euro. Det betyder, at de besøgte medlemsstater samlet set bliver nødt til at investere mere end 6 milliarder euro for at dække deres anslåede behov ved udgangen af 2020. Det indikerer, at det ikke er sandsynligt, at alle de nødvendige investeringer i vandfaciliteter vil blive foretaget, navnlig i Bulgarien og Rumænien (jf. punkt 90-95).

115. Vandforsyningstjenestens finansielle bæredygtighed er derfor først sikret, når indtægterne fra denne tjenesteydelse er tilstrækkelige til at dække både drifts- og vedligeholdelsesomkostningerne og kapitalomkostningerne, så der kan foretages nye investeringer. Det er princippet om omkostningsdækning. Samtidig skal vandforsyningstjenesterne være socialt overkommelige for kunderne. Med henblik på programperioden 2014-2020 blev overholdelsen af princippet om omkostningsdækning gjort obligatorisk ved hjælp af et krav om opfyldelse af forhåndsbetingelser. Det betyder, at godkendelsen af de operationelle programmer i programperioden 2014-2020 er betinget af, at de forskellige vandanvendelsessektorer yder et passende bidrag til dækning af omkostningerne i forbindelse med forsyningspligtigheder. Det er imidlertid op til medlemsstaterne selv at definere, hvad der er et rimeligt bidrag. Samlet set vil niveauet for brugerbetalingen ikke i nogen af de tre medlemsstater være tilstrækkeligt til at dække drikkevandsfaciliteternes drifts- og vedligeholdelsesomkostninger (jf. punkt 96-106).

Anbefaling 5

Medlemsstaterne bør:

- a) sørge for, at vandtaksterne sikrer vandinfrastrukturens bæredygtighed, herunder vedligeholdelse og fornyelse af den
- b) dels sikre, at vandtakststrukturen giver fuld omkostningsdækning, dels overveje om fornødent at yde finansiel støtte eller andre former for støtte til husstande, for hvilke vandforsyningsomkostningerne overstiger overkommelighedssatsen.

Gennemførelsesdato: øjeblikkelig.

Vedtaget af Afdeling II, der ledes af Iliana Ivanova, medlem af Revisionsretten, i Luxembourg på mødet den 5. juli 2017.

På Revisionsrettens vegne

Klaus-Heiner Lehne

Formand

BILAG I**Udgifterne under EFRU/Samhørighedsfonden til drikkevandsforvaltning og -forsyning (programperioderne 2007-2013 og 2014-2020)**

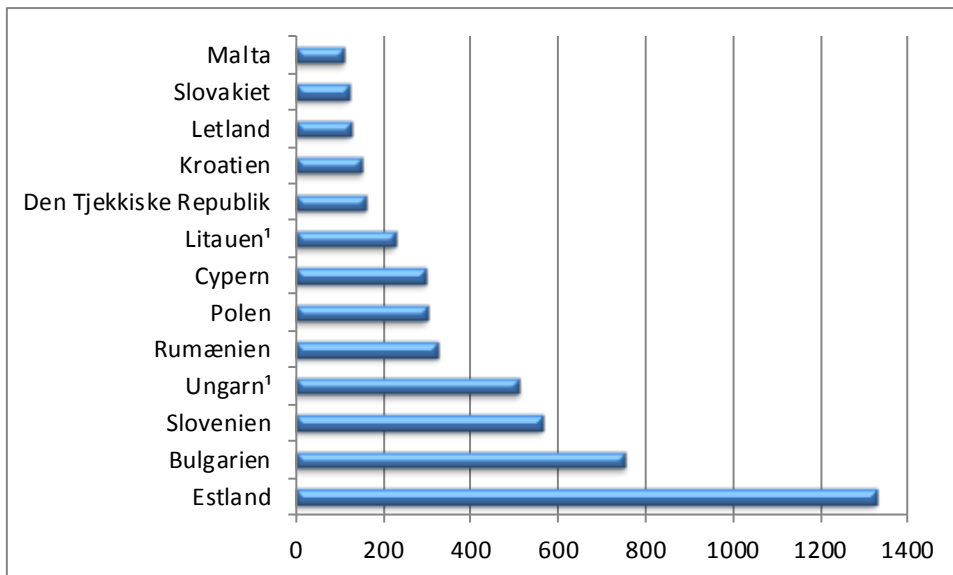
Land	2007-2013	2014-2020			Samlet tildeling 2007-13 og 2014-20
	Beløb (millioner euro)				
	Kode 45 Vandforvaltning og -forsyning (drikkevand)	Kode 020 Udbud af drikkevand (udvinding, behandling, lagring og formidlingsinfrastruktur)	Kode 021 Håndtering af vand og bevarelse af drikkevand (herunder forvaltning af vandområder, drikkevandsforsyning, specifikke tilpasningsforanstaltninger til klimaforandringer, område- og forbrugeropgørelser, afregningssystemer og nedbringelse af spild)	Kode 020 og 021 tilsammen	
RO	1 388		1 261	1 261	2 650
PL	478	239	266	505	983
HU	529	155	60	216	744
LV	563		122	122	685
CZ	251	115	77	192	443
LT	153	101	127	227	381
SI	226	125	14	139	365
BG	166	55	89	145	311
EE	204	46	35	81	285
SK	86	68	82	150	236
HR	16	169	40	209	225
MT	6	29	59	87	94
CY			20	20	20
EU-13 i alt	4 066	1 103	2 252	3 355	7 421
EU-28 i alt	7 394	1 761	2 972	4 733	12 127

Hvor EU henter sit drikkevand

Ca. 50 % af drikkevandet kommer fra grundvandet, og ca. 40 % fra overfladevand¹. De sidste 10 % af drikkevandet kommer fra andre kilder, såsom kunstigt tilført grundvand² eller grundvand hidrørende fra floder³.

De mængder vand, der udvindes (omfattende alle anvendelser af vand), varierer meget EU-13-medlemsstaterne imellem, fra 100 kubikmeter pr. indbygger i Malta til 1 300 kubikmeter pr. indbygger i Estland (jf. **figur 1**).

Figur 1 - Antal m³ vand udvundet pr. indbygger i 2013

¹ Dataene for Ungarn og Litauen vedrører 2012.

Kilde: Eurostat.

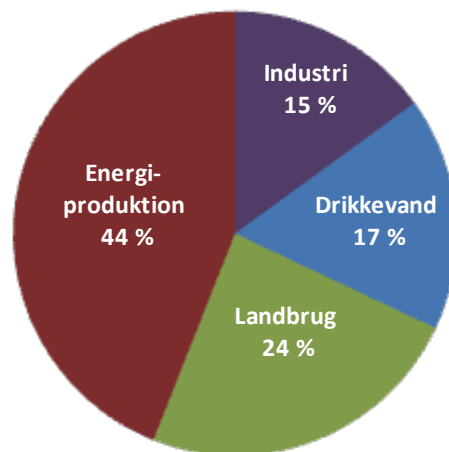
¹ "European water policies and human health" - EEA-rapport nr. 32/2016, s. 18, <http://www.eea.europa.eu/publications/public-health-and-environmental-protection>.

² Kunstig forøgelse af grundvandsressourcer er planlagt menneskelig aktivitet, der går ud på at øge mængden af tilgængeligt grundvand gennem arbejde, der er udformet, så det øger den naturlige tilførsel eller gennemsivning af overfladevand ned i grundvandet.

³ Grundvand hidrørende fra floder opstår ved en form for filtrering, hvor vand, der skal renses for at kunne bruges som drikkevand, passeres gennem en flod- eller søbred. Derefter aftappes det ved hjælp af pumpeboringer i en vis afstand fra vandområdet.

Drikkevand til husholdningsbrug tegner sig for under en femtedel af hele vandforbruget⁴ (jf. **figur 2**).

Figur 2 - Vandforbrug i EU

Kilde: EEA.

---

⁴ "Results and lessons from implementing the Water Assets Accounts in the EEA area" - EEA, teknisk rapport nr. 7/2013 af 22. maj 2013, s. 71.

Tidligere beretninger fra Revisionsretten og deres væsentligste konklusioner

Revisionens omfang	Konklusioner
Særberetning nr. 9/2010 - "Anvendes EU's strukturforanstaltningsmidler til forbedring af vandforsyningen til husholdningsbrug bedst muligt?"	
Revisionen havde fokus på infrastrukturer udelukkende beregnet til forsyning af vand til husholdningsbrug, som blev medfinansieret af EFRU/Samhørighedsfonden og færdigbygget i programperioden 2000-2006.	Vi konkluderede, at strukturforanstaltningernes udgifter har bidraget til at forbedre forsyningen af vand til husholdningsbrug, men at der kunne være opnået bedre resultater med lavere omkostninger.
Særberetning nr. 4/2014 - "Integration af EU's vandpolitiske mål i den fælles landbrugspolitik: en delvis succes"	
I denne særberetning vurderedes det, om det var lykkedes at integrere EU's vandpolitiske mål i den fælles landbrugspolitik.	Vi konkluderede, at finansieringen af krydsoverensstemmelse og udvikling af landdistrikterne hidtil har haft en positiv effekt med hensyn til at støtte politikmålene om at forbedre vandmængden og -kvaliteten, men at disse instrumenter er begrænsede set i forhold til de politiske ambitioner for den fælles landbrugspolitik.
Særberetning nr. 2/2015 - "EU's finansiering af rensningsanlæg for byspildevand i Donaus opland: Der er brug for en yderligere indsats for at hjælpe medlemsstaterne med at opfylde EU's spildevandspolitiske mål"	
Vi analyserede de fremskridt, der er gjort med hensyn til at gennemføre direktivet om rensning af byspildevand, og undersøgte en stikprøve på 28 EU-medfinansierede rensningsanlæg og vurderede anlæggenes resultater vedrørende spildevandsrensning, håndteringen af det producerede slam og infrastrukturens finansielle bæredygtighed.	Vi konkluderede, at udgifterne fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling/Samhørighedsfonden i programperioden 2007-2013 har spillet en væsentlig rolle med hensyn til at fremme opsamling og rensning af spildevand, men at dette ikke har været nok til at sikre overholdelse af fristerne vedrørende spildevandsrensning.

Særberetning nr. 23/2015 - "Vandkvaliteten i Donaus opland: Det går fremad med at gennemføre vandrammedirektivet, men der er stadig et stykke vej"	
Revisionen havde fokus på, om medlemsstaternes gennemførelse af vandrammedirektivet førte til bedre vandkvalitet.	Vi konkluderede, at gennemførelsen af foranstaltningerne kun i mindre grad har forbedret vandkvaliteten. Medlemsstaterne fritog et betydeligt antal vandområder fra at overholde fristerne for opnåelse af god tilstand i 2015 og 2021.
Særberetning nr. 03/2016 - "Bekæmpelse af eutrofiering i Østersøen: Der er behov for yderligere og mere effektive foranstaltninger"	
Målet for revisionen var at vurdere, om EU's indsats effektivt har hjulpet medlemsstaterne med at reducere næringsstofbelastningen i Østersøen.	Vi konkluderede, at gennemførelsen af nitratdirektivet ikke er fuldt ud effektiv i medlemsstaterne i Østersøregionen. EU's indsats har ført til begrænsede fremskridt med hensyn til reduktion af næringsstoffer i Østersøen.

Traktatbrudssager vedrørende drikkevandsdirektivet i de besøgte medlemsstater

Medlemsstat	Traktatbrudssag	Dato for åbningsskrivelsen, artikel 258 TEUF	Begrundelse	Dato for lukning
Bulgarien	2009/2259	20.11.2009 Supplerende åbningsskrivelse den 26.9.2013	Ukorrekt og/eller ufuldstændig gennemførelse af drikkevandsdirektivet	26.2.2015
Ungarn	2008/2247	18.9.2008	Ufuldstændig gennemførelse af drikkevandsdirektivet	8.10.2009
Ungarn	2016/2047	27.5.2016 (forudgående "pilotsag" indledt i december 2013)	Manglende opfyldelse af kravene i drikkevandsdirektivet	Verserende sag
Rumænien	2009/2260	8.10.2009	Ukorrekt og/eller ufuldstændig gennemførelse af drikkevandsdirektivet	28.10.2010

BILAG V**Oversigt over de undersøgte projekter**

Projekt	Samlede omkostninger (euro) ¹	(euro)	EU-bidrag (%)	Startdato	Afslutningsdato	Mål	Samlet antal indbyggere omfattet af projektet	Omkostninger/ indbygger (euro)
Bulgarien								
Projekt 1 - BG161PO005- 1.0.02-0077-C0003 - Byen Gabrovo (stort projekt)	35 193 027	33 458 011	95 %	23.2.2010	31.10.2016	Forbedring af vandcyklussen i det pågældende område: fra drikkevandsbehandling og -forsyning til spildevandsudledning og -behandling. Med hensyn til drikkevand omfattede projektet genopførelse af drikkevandsbehandlingsanlægget, rehabilitering af fire pumpestationer og opførelse af en ny samt erstatning af gamle rør.	62 561	562,54
Projekt 2 - BG161PO005- 1.0.02-0058-C0002 - Kommunen Veliko Tarnovo	12 556 568	12 459 867	99 %	15.12.2008	15.12.2013	Formålet med projektet var at forbedre kvaliteten, effektiviteten og produktiviteten af samt det økologiske aspekt ved vandforsynings- og kloaktjenesterne i det pågældende område. Foranstaltningerne vedrørende drikkevand omfattede anlæggelse af 4,26 km vandrør og rehabilitering af 5,35 km eksisterende rør.	62 000	202,53

Projekt 3 - BG161PO005-1.0.06-0073-C0001 - Kommunen Panagyurishte	19 755 571	19 144 663	97 %	14.9.2012	31.3.2016	Projektet havde fokus på at forbedre og udvikle spildevandsinfrastrukturen i det pågældende område. Aktiviteterne omfattede rehabilitering af 23,7 km rør i drikkevandsnettet.	18 229	1 083,74
Ungarn								
Projekt 1 - KEOP-1.3.0/09-11-2012-0009 – Amtet Békés (stort projekt)	114 528 040	86 480 346	76 %	30.9.2013	28.12.2015	Levering af drikkevand af god kvalitet til de 66 vandforsyningsområder i det pågældende amt, som ikke levede op til standarderne i drikkevandsdirektivet (generelt for arsen, jern, mangan, ammonium og i nogle henseender for COD, bor, jod og nitrater). Projektet involverede nedlukning af 101 uafhængige vandbrønde, der var erstattet af øget central fremstilling, behandling og senere overførsel af behandlet vand.	304 767	375,79
Projekt 2 - KEOP-1.3.0/B/2F/09-11-2011-0002 – Byen Szekszárd	16 428 142	10 834 606	66 %	27.3.2012	19.10.2015	Udskiftning af den pågældende bys kilder til vandindvinding på grund af fare for forurening med flygtig kloreret og nitreret alifatisk kulbrinte fra et nedlagt industrianlæg. Ifølge undersøgelser var oprydning ikke mulig på kort sigt. For at sikre byen kontinuerlig forsyning med drikkevand af god kvalitet omfattede projektet derfor anlæggelse af nye brønde på Donaus bredder kombineret med et nyt vandbehandlingsanlæg. Der skulle anlægges en 20,8 km lang hovedvandedning mellem vandbehandlingsanlægget og byen.	34 415	477,35

Projekt 3 - KEOP-1.3.0/2F/09-2010-0009 – Byen Gyömrő	2 357 403	1 661 194	70 %	3.1.2011	21.1.2013	<p>Udskiftning af kilderne til vandindvinding i den pågældende by på grund af dårlig råvandskvalitet (ammoniumindholdet i vandet fra de gamle brønde i byens sydlige ende oversteg de tilladte grænseværdier).</p> <p>Projektet involverede udvikling af nye vandbrønde samt udvidelse af kapaciteten i de eksisterende brønde, der allerede gav vand af god kvalitet. Desuden skulle der udskiftes gamle bly- og asbestcimentrør og installeres nyt kloraldesinficeringsudstyr for at beskytte vandet mod bakterieinfektion.</p>	15 290	154,18
Rumænien								
Projekt 1 - CCI 2007RO161PR003 - Amtet Călărași (stort projekt)	73 583 449	62 983 433	86 %	9.10.2008	31.7.2016	<p>Rehabilitering af vandforsynings- og spildevandsindsamlingssystemerne i seks byer. De vigtigste foranstaltninger vedrørende drikkevand var:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rehabilitering af kilderne til grundvand og overfladevand, vandoverførselsrør og vandbehandlingsanlæg - rehabilitering og udvidelse af vandreservoirer, pumpestationer, vandmåler- og -distributionsnet. 	114 880	640,52
Projekt 2 - CCI 2009RO161PR005 - Regionen Constanța (stort projekt)	136 610 301	120 978 394	89 %	22.11.2010	31.7.2016	<p>Udvikling af et bæredygtigt vandforsynings- og spildevandssystem i de pågældende amter (Constanța og Ialomița) gennem forbedring af kvaliteten af de eksisterende tjenester og reduktion af spildevandsudledningens negative indvirkning.</p> <p>De vigtigste foranstaltninger vedrørende drikkevand involverede udvidelse og rehabilitering af kildepladser,</p>	569 302	239,96

						hovedvandedninger, vandbehandlingsanlæg, kloreringsanlæg, udvidelse og rehabilitering af vandreservoirer, pumpestationer og distributionsnet samt installering af nye vandmålere.		
Projekt 3 - CCI 2007RO161PR009 - Cluj og amtet Sălaj (stort projekt)	131 085 082	105 280 052	80 %	1.10.2008	30.6.2016	Forbedring af drikkevandsbehandling og -distribution samt spildevandsopsamling og -behandling i otte byområder i de pågældende amter. Med hensyn til drikkevandsforsyning omfattede projektet opførelse og modernisering af vandkilder til drikkevandsindvinding, rehabilitering af vandbehandlingsanlæg, udvidelse og rehabilitering af distributionsnet, installering af måleudstyr samt anskaffelse af laboratorie- og lækagedetektionsudstyr.	144 101	909,68

¹ Alle tilskudsbeløbene er oprindelig udtrykt i de nationale valutaer. For så vidt angår projekterne i Bulgarien er beløbene i euro beregnet med den faste vekselkurs på 1,95583 BGN/euro. For så vidt angår projekterne i Rumænien er beløbene i euro beregnet med en gennemsnitlig vekselkurs mellem den Inforeurovekselkurs, der var gældende på tidspunktet for godkendelsen af projekterne, og den Inforeurovekselkurs, der var gældende, da projekterne blev afsluttet. For så vidt angår projekterne i Ungarn er beløbene i euro beregnet med vekselkursen på 313,12 HUF/euro, der var den officielle vekselkurs, der gjaldt den 31.12.2015.

KOMMISSIONENS SVAR PÅ DEN EUROPÆISKE REVISIONSRETS SÆRBERETNING
"GENNEMFØRELSEN AF DRIKKEVANDSDIREKTIVET: KVALITETEN AF OG
ADGANGEN TIL DRIKKEVAND ER BLEVET FORBEDRET I BULGARIEN, UNGARN
OG RUMÆNIEN, MEN INVESTERINGSBEHOVENE ER STADIG STORE"

KOMMISSIONENS SVAR

II. Kommissionen minder om, at "sikker adgang for borgere til kvalitetsdrikkevand" ikke er en del af målene i det nuværende drikkevandsdirektiv.

V.

a) Kommissionen accepterer delvis denne anbefaling og vil gennemføre den som følger:

Kommissionen vil fokusere på de vigtigste mangler, der påvirker drikkevandskvaliteten, men kan ikke systematisk følge op på alle manglerne grundet begrænsede ressourcer.

Den vil undersøge, hvordan rapporteringsbestemmelserne kan forbedres som led i den igangværende revision af drikkevandsdirektivet.

b) Kommissionen **accepterer** overordnet set anbefaling b1) til b4). Dette er dog med forbehold for resultatet af revisionen af drikkevandsdirektivet, som ikke kendes for nærværende, og indholdet af forslaget om ændring af drikkevandsdirektivet afhænger i høj grad af konsekvensanalysens konklusioner. Forslaget er endnu ikke færdig, og Kommissionen er ved at undersøge mulighederne for at udbedre de konstaterede mangler. Forslaget skal være i overensstemmelse med målene i retningslinjerne for "bedre regulering"¹, om at Kommissionens forslag "opfylder de politiske mål med færrest mulige omkostninger, og at de er til størst mulig nytte for borgere, virksomheder og arbejdstagere, samtidig med at unødige lovmæssige byrder undgås", navnlig for så vidt angår små foretagender.

b)1- Kommissionen vil overordnet set og inden for rammerne af revisionen af direktivet overveje, hvordan information, kontrol og rapportering kan forbedres for små vandforsyningsområders vedkommende.

b)2- Kommissionen vil overordnet set og inden for rammerne af revisionen af direktivet overveje, hvordan information, kontrol og rapportering kan forbedres for små vandforsyningsområders vedkommende ved hjælp af den risikobaserede tilgang til kontrol, også vedrørende små vandforsyningsområder.

b)3- Kommissionen vil overordnet set og inden for rammerne af revisionen af direktivet overveje ændringer til direktivets rapporteringsbestemmelser.

Rapporteringen bør ideelt set fokusere på de oplysninger, der er nødvendige for kontrollen af overholdelsen (hændelser, nye stoffer osv.).

b)4- Kommissionen vil overveje, hvordan forbrugernes adgang til information kan forbedres som led i revisionen af drikkevandsdirektivet, da spørgsmålet i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene om Refit af drikkevandsdirektivet 98/83/EF² er blevet udpeget som et område, hvorpå der kan ske forbedringer.

c) Kommissionen accepterer denne anbefaling.

---

¹ http://ec.europa.eu/smart-regulation/guidelines/docs/swd_br_guidelines_en.pdf.

² SWD(2016) 428 final.

Kommissionen er opmærksom på problemet med vandspild og agter som led i revisionen af drikkevandsdirektivet at fremme tiltag på medlemsstatsplan i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Mindskelse af vandspild ved hjælp af EU-finansierede aktiviteter kan imidlertid føre til finansiering af vedligeholdelse, hvilket ikke altid er en investeringsprioritet, navnlig i medlemsstater, hvor forsyningsnettet ikke dækker hele befolkningen.

VI. Kommissionen noterer sig, at disse anbefalinger er rettet til medlemsstaterne.

7. Rapporteringen er medlemsstaternes vigtigste politiske redskab i bestræbelserne på at sikre, at kontrollen foretages, og at kontroloplysningerne om drikkevandskvaliteten er til rådighed.

Konstateres manglende overholdelse af de barometriske værdier i direktivet, følges dette normalt straks op af medlemsstaterne.

11. Kommissionen fulgte op på den omstændighed, at kun halvdelen af medlemsstaterne rapporterede om små vandforsyningsområder ved i 2016 at lancere en frivillig "lettere" rapporteringsmåde (spørgeskemaundersøgelse) om små vandforsyningsområder og anvende en forenklet metode (medlemsstatens gennemsnitlige overholdelsesgrad for mikrobiologiske og kemiske parametre). Resultaterne af denne spørgeskemaundersøgelse bekræfter en samlet overholdelsesgrad for de mikrobiologiske parametre på over 98 % i gennemsnit for små vandforsyningsområder i medlemsstaterne.

Den Tjekkiske Republik rapporterede for perioden 2008-2010, at der ifølge de nationale myndigheder var en høj grad af overholdelse, og fremlagde dataudtræk for overholdelsen for blot otte udvalgte parametre i forhold til referenceåret 2011.

14. Oplysninger om spild i distributionsnettet var nævnt i rapporteringen for 2008-2010 i kapitlet "udfordringer" som ét eksempel blandt flere. Vandspild er for nuværende ikke en del af drikkevandsrapporteringen. Kommissionen vil overveje, hvordan man kan forbedre gennemsigtigheden vedrørende vandspild som led i revisionen af drikkevandsdirektivet.

15. Se svaret til punkt 14.

18. Kommissionen minder om, at det gældende drikkevandsdirektiv 98/83/EF kun regulerer kvaliteten af drikkevandet: Det fastsætter minimumskvalitetskriterier for vand fra vandhanen. Det regulerer hverken leveringen af drikkevand eller kvaliteten eller mængden ved kilden. Mulighederne for at forbedre adgangen til vand vil blive overvejet som led i revisionen af direktivet med forbehold for resultaterne af konsekvensanalysen.

20. Princippet om, at alle omkostninger skal dækkes, jf. artikel 9 i vandrammedirektivet, henviser også til miljømæssige og ressourcerelaterede omkostninger, og ikke kun finansielle omkostninger.

21. Kommissionen er af den opfattelse, at den overkommelige sats på 4 % er vejledende og blev anvendt med henblik på cost-benefit-analysen. Kommissionen påpeger, at betingelserne varierer i Europa, hvorfor tærsklen for overkommelige vandsatser bør fastsættes af vandværkerne/myndighederne på et individuelt grundlag.

30.

Andet led: Kommissionen minder om, at drikkevandsdirektivet kun regulerer kvaliteten af drikkevandet.

Se også svaret til punkt 18.

38. Ifølge rapporteringen fra Ungarn fra februar 2017, hvoraf situationen pr. 31. december 2016 fremgik, var der rapporteret om 18 kommuner, som fortsat ikke overholdt reglerne. På et nyligt

afholdt møde oplyste de ungarske myndigheder endvidere Kommissionen om yderligere forsinkelser i tidsplanen for overholdelsen. Kommissionen har taget behørigt hensyn til disse seneste oplysninger og overvejer nødvendige foranstaltninger i den henseende.

39. Kommissionen bemærker, at disse dispensationer formentlig hovedsagelig vedrører små eller meget små vandforsyninger.

Ifølge den almindelige rapporteringsperiode, der er fastsat i direktivet, bliver data for 2015 først rapporteret til Kommissionen i begyndelsen af 2018 sammen med data for 2016.

Ifølge rapporteringskravene i direktivet, kan medlemsstaterne imidlertid vælge, om de vil rapportere data om små vandforsyninger.

Det er derfor vanskeligt for Kommissionen at afsløre sådanne forhold, men medlemsstaten bør træffe afhjælpende foranstaltninger.

40. Se svaret til punkt 39.

Herudover rapporterede Bulgarien ikke data om små vandforsyningsområder for nitrat/nitrit-parametrene, men kun den gennemsnitlige overholdelsesgrad af målte parametre for drikkevandskvaliteten: 97,8 % i 2011, 97,7 % i 2012 og 97,8 % i 2013.

41. Hvor Kommissionen har haft de nødvendige oplysninger, som i Ungarns tilfælde, har den taget passende retlige skridt.

42. Kommissionen bemærker, at der siden 2005 har været færre forsinkelser i forbindelse med offentliggørelsen af rapporten.

Sen offentliggørelse skyldtes dels timingen, dels udførligheden og kvaliteten af medlemsstaternes rapportering.

43. Rapporteringen er i særdeleshed kompleks. Eksempelvis blev der i rapporteringsperioden 2011-2013 udført et stort antal analyser i medlemsstaterne: 4,1 mio. vedrørende mikrobiologiske parametre, 7,1 mio. vedrørende kemiske parametre og 17,5 mio. vedrørende indikatorparametre.

47. Medlemsstaterne har mulighed for at reducere prøveudtagningshyppighederne, hvis de mener, at parametrene ikke er til stede i et vandforsyningsområde, jf. bilag II, tabel B1, note 4, i direktivet (indtil den 27. oktober 2017) eller bilag II, del C (efter den 27. oktober 2017).

Kommissionen har derudover ikke undersøgelsesbeføjelser og kan derfor ikke undersøge, om kontrollen finder sted, sådan som den rapporteres. Det formodes, at medlemsstaterne rapporterer i god tro i overensstemmelse med princippet om loyalt samarbejde.

49. Medlemsstaterne kan gøre brug af den generelle undtagelse i bilag II, del 2, Efterprøvningskontrol, om at alle parametre, der fastsættes i overensstemmelse med artikel 5, stk. 2 og 3, skal underkastes efterprøvningskontrol, medmindre de kompetente myndigheder kan fastslå, at det for en periode, som de fastlægger, er usandsynligt, at en bestemt parameter er til stede i en bestemt forsyning i koncentrationer, som kan medføre risiko for overskridelse af den pågældende parameterværdi. Medlemsstaterne er ikke forpligtet til at aflægge rapport til Kommissionen om anvendelsen af denne generelle undtagelse.

50. Enterokok-gruppen kan anvendes som en indikator for fækal forurening af E. coli. Da antallet af intestinale enterokokker i fæces generelt er en størrelsesorden mindre end antallet af E. coli, anvendes E. coli oftere end enterokokker til testvandet.

Se også svaret til punkt 49.

52. Kommissionen er blevet informeret af Det Europæiske Miljøagentur (EEA), om at det ikke længere vil udføre disse opgaver (kvalitetskontrol af data, register osv.) og ophører grundet

begrænsede ressourcer med at understøtte Kommissionen i den næste drikkevandsrapporteringsperiode, trods Kommissionens anmodning om at fortsætte hermed, i hvert fald indtil den forestående revision af direktivet. Kommissionens tjenestegrene vil undersøge alternativer til dataindsamling, kvalitetskontrol og udarbejdelse af nationale databaser i forbindelse med den sidste rapportering inden revisionen af direktivet, som kommer til at indeholde en forenkling af rapporteringsforpligtelserne.

Der kan ske fejl (f.eks. slåfejl), selv om EEA foretager kvalitetskontrol af dataene, og de dobbelttjekkes af medlemsstaten. Sådanne enkeltstående fejl sår ikke tvivl om nøjagtigheden af rapporteringen som helhed.

Tekstboks 4 - Eksempel på uoverensstemmelser i medlemsstaternes rapportering om overensstemmelse med drikkevandsdirektivet, som EEA kunne have opdaget

Fejl i tabel 3-2 i den rumænske nationale rapport blev overset på trods af EEA's kvalitetskontrol og medlemsstatens dobbeltkontrol. Af den rumænske nationale rapport fremgik det af graf 2.2, at der var 100 % kontrol med de coliforme bakterier, hvilket indikerede, at der ikke var noget problem. Dette kan være grunden til, at fejlen i tabellen ikke blev opdaget.

Kvaliteten af dataene fra medlemsstaterne til Kommissionen blev kontrolleret af EEA og dobbelttjekket af medlemsstaterne. Derfor blev der ikke foretaget yderligere sammenligninger med de afvigende nationale rapporter.

53. Kommissionen har allerede tidligere truffet foranstaltninger som reaktion på bekymringerne over de små vandforsyninger: Der blev afholdt en workshop den 9. november 2011, gennemført et studie vedrørende "Bedste praksis for gennemførelse af en risikovurdering for små vandforsyninger", offentliggjort særlige faktablade i tillæg til den sammenfattende rapport, og brochuren "Framework for Action for the management of small drinking water supplies" blev offentliggjort. 2016-spørgeskemaundersøgelsen indikerede, at situationen er bedre end i 2010-2013 og er i bedring.

Herudover anførte Kommissionens tjenestegrene også i sit arbejdsdokument om Refit-evalueringen af drikkevandsdirektivet³, at forebyggende sikkerhedsforanstaltninger og risikobaserede elementer blev underudnyttet i det gældende drikkevandsdirektiv, og at dette udgjorde en svaghed. Kommissionen agter at løse dette som led i revisionen af direktivet og vurderer for nuværende indvirkningen af en eventuel indførelse af en risikobaseret tilgang for store og små vandforsyninger, hvilket kan give mulighed for forenkling og dermed målretning af tid og ressourcer på de største risici og omkostningseffektive kildeforanstaltninger samt reduktion af den administrative byrde.

58. Ifølge det gældende drikkevandsdirektiv accepteres en vis grad af variation i praksis med hensyn til tilgængeligheden af information. Kommissionen har allerede i sit arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene om Refit af drikkevandsdirektiv 98/83/EF anført, at en mere aktiv formidling af relevante informationer vil være en fordel.

69. Kommissionen er allerede i gang med at overveje mulighederne for at løse udsivningsproblemerne, der udgør et problem og hindrer en effektiv drikkevandsforsyning, jf. den indledende konsekvensanalyse⁴ til drikkevandsdirektivet.

75. Szekszárd-projektet forventes at nå sine mål i programmeringsperioden 2014-2020.

---

³ SWD(2016) 428 final.

⁴ http://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2017-1061434_en.

Tekstboks 5 - Behov for yderligere investeringer i ét projekt under EFRU/Samhørighedsfonden i Ungarn (Szekszárd)

Selv om der tidligere har været lav vandstand i Donau, kan den nøjagtige indtræden og omfanget heraf ikke forudses, hvilket influerer på forudsigeligheden af koncentrationerne for visse parametre og dermed gør det vanskeligere at tilrettelægge arbejdet vedrørende overholdelse på lang sigt. Ungarn agter ikke desto mindre i højere grad at tage klimaændringerne i betragtning ved evalueringen af projekterne i perioden 2014-2020.

76. Se svaret til tekstboks 6 nedenfor.

Tekstboks 6 - Delvis målopfyldelse i et rumænsk projekt (Călărași)

Investeringerne i vandsektoren, der blev medfinansieret af Samhørighedsfonden i perioden 2007-2013, øgede operatørernes muligheder for at levere mere nøjagtige målinger og bedre kunne kontrollere de overordnede resultater af de nyetablerede vandværker og infrastrukturer. Som følge heraf forventes de antagelser og mål, som de forventede investeringer i 2014-2020 vil bygge på, at blive mere pålidelige. Dette viser klart en positiv virkning af EU's investeringer og medlemsstaternes evne til at tage ved lære af fejltagelser og indføre passende foranstaltninger til at mindske sådanne problemer fremover.

79. Kommissionen mener, at de finansierede projekter i Ungarn og Rumænien blev forsinket på grund af deres kompleksitet og udformning. Modtagerne havde imidlertid generelt nået deres mål.

Herudover stødte vandværkerne i Rumænien på flere problemer som følge af forsinkelser i indkøbsprocesserne.

For at mindske de negative konsekvenser af dårligt udformede kontrakter om projektgennemførelse fremmede Kommissionen forskellige horisontale initiativer til støtte af modtagere, såsom udvikling af standardiserede udbudsdokumenter, benchmarking af vandværker og faglig bistand.

80. De oprindelige antagelser med hensyn til projektets omkostninger er snarere vejledende. De to nævnte projekter gennemførte korrekte offentlige udbud, og kontraktprisen var resultatet af konkurrencen på markedet. For at være på forkant med disse markedsudsving er der for hvert af projekterne nu blevet fastsat en margen til uforudsete udgifter til dækning af de varierende udgifter i forbindelse med offentlige udbudsprocedurer.

93. Det samlede investeringsbehov for perioden 2014-2020 beløber sig ifølge strategien til ca. 6,1 mia. EUR fordelt som følger: 2,5 mia. EUR til drikkevand, 2,2 mia. EUR til opsamling af spildevand og 1,4 mia. EUR til spildevandsrensning. Hvis man sammenligner behovet for 6,1 mia. EUR med tildelingen af EU-midler til vand og spildevand i programmeringsperioderne 2007-2013 og 2014-2020, kan det beregnes, at EU-midlerne finansierer 30 til 40 procent af det forventede samlede behov for kapitaludgifter til vandforsyning og sanitære installationer.

I det operationelle program for 2014-2020 er der endda tildelt 145 mio. EUR til investeringer i drikkevandsforsyning og håndtering af vand og bevarelse af drikkevand ud af i alt 1,016 mia. EUR fra Samhørighedsfonden til vandsektoren i Bulgarien. Tildelingen til denne sektor er tænkt som et forsøg på at rette op på de mangler, der er i forhold til overholdelse af byspildevandsdirektivet, idet der her er store investeringsbehov i forhold til overholdelsen som beskrevet ovenfor .

Fælles svar til punkt 94 og 95.

Hvad angår behovet for yderligere ressourcer til at opfylde kravene til forbedring af vandkvaliteten, bør de nationale investeringer dække investeringsunderskuddet.

96. Se svaret til punkt 20.

98. Mens det er medlemsstatens ansvar at gennemføre en hensigtsmæssig takstpolitik for vand, fastlægger forhåndsbetingelsen, at behovet for omkostningsdækning skal være i overensstemmelse med direktiv 2000/60/EF, artikel 9, stk. 1, første led, om nødvendigt under hensyntagen til dækningens sociale, miljømæssige og økonomiske virkninger og den eller de berørte regioners geografiske og klimatiske forhold.

100. Kommissionen bemærker i den forbindelse, at udgifterne til EU-midler steg hen imod udgangen af programmeringsperioden 2007-2013, hvilket medførte, at Bulgarien søgte om at få tildelt næsten 95 % af det pågældende prioritetsområde (svarende til ca. 969 mio. EUR).

101. Kommissionen er af den opfattelse, at den overkommelige sats på 4 % er vejledende.

Se svaret til punkt 21.

103. Kommissionen bemærker, at der blev lagt en fælles takststrategi til støtte for langsigtede bæredygtige investeringer og indført prismæssig overkommelighed i Rumænien som led i EU-finansierede projekters cost-benefit-analyser i perioden 2007-2013.

I perioden 2014-2020 vil vandværkerne tilpasse og konsolidere grundlaget for takststrukturen til støtte for udvidelse af vandforsyningen til andre områder og for at opfylde kravene i den reviderede vejledning til cost-benefit-analyse med hensyn til fuld omkostningsdækning og afskrivning af aktiver. Projekternes udformning vil blive udviklet i overensstemmelse hermed.

105. Kommissionen bemærker, at taksterne blev sænket. Kommissionen overvåger derfor situationen og fremsætter anbefalinger til de ungarske myndigheder for at sikre, at der er tilstrækkelige finansielle ressourcer til de opgraderede aktivers bæredygtighed. Det kan imidlertid være vigtigt i enkelte tilfælde, at takstpolitikken tilpasses omhyggeligt og gradvist over en længere periode, så det ikke pludselig bliver uoverkommeligt for dele af befolkningen at få råd til vand.

Se venligst også svarene til punkt 98 og 101.

109. Kommissionen overvejer som led i revisionen af drikkevandsdirektivet ændringer til rapporteringsbestemmelserne.

Kommissionen ønsker at sikre, at rapporteringen fokuserer på de oplysninger, der er nødvendige for den nævnte kontrol af overholdelsen (hændelser, nye stoffer osv.). Kommissionen agter at undersøge alternative muligheder, såsom IT-værktøjer (f.eks. datahøst fra nationale forvaltninger) for at lette rapporteringen, gøre den hurtigere og sikre adgangen til ajourførte oplysninger.

110. I lyset af den gældende retlige ramme overvejer Kommissionen, om en vejledning om kravene vedrørende information, der gøres tilgængelig for forbrugerne, bedst kan udarbejdes på nationalt plan.

Anbefaling 1

Kommissionen accepterer delvis denne anbefaling og vil gennemføre den som følger:

Kommissionen vil fokusere på de vigtigste mangler, der påvirker drikkevandskvaliteten, men kan ikke systematisk følge op på alle manglerne grundet begrænsede ressourcer.

Den vil undersøge, hvordan rapporteringsbestemmelserne kan forbedres som led i den igangværende revision af drikkevandsdirektivet.

Anbefaling 2

Kommissionen **accepterer** overordnet set anbefalingen 2a til 2d. Dette er dog med forbehold for resultatet af revisionen af drikkevandsdirektivet, som ikke kendes for nærværende, og indholdet af forslaget om ændring af drikkevandsdirektivet afhænger i høj grad af konsekvensanalysens konklusioner. Forslaget er endnu ikke færdig, og Kommissionen er ved at undersøge mulighederne

for at udbedre de konstaterede mangler. Forslaget skal være i overensstemmelse med målene i retningslinjerne for "bedre regulering"⁵, om at Kommissionens forslag "opfylder de politiske mål med færrest mulige omkostninger, og at de er til størst mulig nytte for borgere, virksomheder og arbejdstagere, samtidig med at unødige lovmæssige byrder undgås", navnlig for så vidt angår små foretagender.

a) Kommissionen vil overordnet set og inden for rammerne af revisionen af direktivet overveje, hvordan information, kontrol og rapportering kan forbedres for små vandforsyningsområders vedkommende.

b) Kommissionen vil overordnet set og inden for rammerne af revisionen af direktivet overveje, hvordan information, kontrol og rapportering kan forbedres for små vandforsyningsområders vedkommende ved hjælp af den risikobaserede tilgang til kontrol, også vedrørende små vandforsyningsområder.

c) Kommissionen vil overordnet set og inden for rammerne af revisionen af direktivet overveje ændringer til direktivets rapporteringsbestemmelser.

Rapporteringen bør ideelt set fokusere på de oplysninger, der er nødvendige for kontrollen af overholdelsen (hændelser, nye stoffer osv.).

d) Kommissionen vil overveje, hvordan forbrugernes adgang til information kan forbedres som led i revisionen af drikkevandsdirektivet, da spørgsmålet i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene om Refit af drikkevandsdirektivet 98/83/EF er blevet udpeget som et område, hvorpå der kan ske forbedringer.

112. Se venligst svarene til de nævnte punkter.

Trods forsinkelser blev de fleste af målene opfyldt eller bidrog til at forbedre situationen på de pågældende områder. Uforudsigelige hændelser (fald i vandstanden i Donau) medførte, at et af de nævnte projekter ikke opfyldte det langsigtede mål om overholdelse.

113. Trods den forrang som regeloverholdelse og opførelse af den nye netværksinfrastruktur har, bemærker Kommissionen, at nogle af de investeringer, der var medfinansierede via større projekter i perioden 2007-2013, hvis de i øvrigt var behørigt begrundet, indeholdt noget om rehabilitering af eksisterende infrastruktur for at mindske vandspildets negative indvirkning på resultatet af de nye investeringer.

I perioden 2014-2020 er den samme tilgang bibeholdt i alle de lande, hvor udsivning anses for at være en vigtig faktor.

Anbefaling 3

Kommissionen noterer sig, at denne anbefaling er rettet til medlemsstaterne.

Anbefaling 4

Kommissionen accepterer denne anbefaling.

Kommissionen er opmærksom på problemet med vandspild og agter som led i revisionen af drikkevandsdirektivet at fremme tiltag på medlemsstatsplan i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

---

⁵ http://ec.europa.eu/smart-regulation/guidelines/docs/swd_br_guidelines_en.pdf.

Mindskelse af vandspild ved hjælp af EU-finansierede aktiviteter kan imidlertid føre til finansiering af vedligeholdelse, hvilket ikke altid er en investeringsprioritet, navnlig i medlemsstater, hvor forsyningsnettet ikke dækker hele befolkningen.

114. Kommissionen er klar over, at der kan være betydelige investeringsbehov i vandsektoren (drikkevand, opsamling og rensning af spildevand, forebyggelse af oversvømmelser osv.) i nogle medlemsstater i de kommende år. De fremtidige prioriteringer af EU-midlerne bør fastlægges under hensyntagen til medlemsstaternes reelle behov. Kommissionen har iværksat initiativer for at få et bedre overblik over behovene for investeringer i vandsektoren.

115. Kommissionen bemærker, at ifølge vandrammedirektivet skal omkostningsdækning også omfatte miljø- og ressourceomkostninger.

Anbefaling 5

Kommissionen noterer sig, at denne anbefaling er rettet til medlemsstaterne.

Begivenhed	Dato
Revisionsplanens vedtagelse/revisionens start	20.4.2016
Officiel fremsendelse af udkastet til beretning til Kommissionen (eller en anden revideret enhed)	19.5.2017
Vedtagelse af den endelige beretning efter den kontradiktoriske procedure	5.7.2017
Modtagelse af Kommissionens (eller en anden revideret enheds) officielle svar på alle sprog	11.8.2017

I denne beretning undersøger vi, om EU-aktionerne har forbedret kvaliteten af drikkevandet i Bulgarien, Ungarn og Rumænien som fastsat i drikkevandsdirektivet fra 1998. Samlet set konkluderer vi, at forholdene er forbedret væsentligt. Alligevel er der stadig områder, hvor det offentlige forsyningsnet leverer vand, der ikke fuldt ud lever op til EU-standarderne, til borgerne. Hertil kommer, at der bliver behov for væsentlig yderligere offentlig og privat national finansiering for at sikre alle borgerne i disse medlemsstater adgang til vand af god kvalitet og for at sikre, at de EU-finansierede investeringer i vandfaciliteter kan vedligeholdes, som de bør. Vi anbefaler blandt andet, at flere ubesvarede spørgsmål tages op i forbindelse med den aktuelle revision af drikkevandsdirektivet, og at vandinfrastrukturens bæredygtighed sikres, uden at prisoverkommeligheden sættes over styr.

40
1977-2017

DEN
EUROPÆISKE
REVISIONSRET

Publikationskontoret

DEN EUROPÆISKE REVISIONSRET
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tlf. +352 4398-1

Kontakt: eca.europa.eu/da/Pages/ContactForm.aspx
Websted: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors

©Den Europæiske Union, 2017.

Tilladelse til at anvende eller gengive fotos eller andet materiale, hvortil Den Europæiske Union ikke har ophavsretten, skal indhentes direkte hos indehaveren af ophavsretten.